

Kaupunginvaltuusto/Pöytäkirja

---

Aika 11.12.2023 klo 15:00 - 20:54

Paikka Tiedepuisto, Louhela-sali, os. Länsikatu 15, rak.1, 1. krs

Käsitellyt asiat

| Pykälä | Otsikko                                                                                                                                              | Sivu |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| § 121  | Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus                                                                                                             | 4    |
| § 122  | Pöytäkirjantarkastajien valinta                                                                                                                      | 6    |
| § 123  | Eropyyntö kaupunginvaltuutetun tehtävästä                                                                                                            | 7    |
| § 124  | Eropyyntö Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian yhtymävaltuuston jäsenyydestä                                                                | 9    |
| § 125  | Uusien varavaltuutettujen määrääminen                                                                                                                | 10   |
| § 126  | Rantakatu 31 asemakaavamuutoksen ja tonttijaon hyväksyminen                                                                                          | 11   |
| § 127  | Avaavan taseen hyväksyminen                                                                                                                          | 18   |
| § 128  | Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelma                                                                                       | 20   |
| § 129  | Tilapäisen valiokunnan esitys kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan luottamusta koskevassa asiassa                                              | 32   |
| § 130  | Valtuutettu Maija Kuivalaisen ym. valtuustoaloite rasisminvastaisen työn vahvistamisesta                                                             | 48   |
| § 131  | Kaupunginvaltuuston kokoontuminen kevätkaudella 2024                                                                                                 | 51   |
| § 132  | Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite Metsäpääkaupunki Joensuu -ohjelman jalkauttamisesta koulujen ja kaupunkilaisten arkeen                     | 52   |
| § 133  | Valtuutettu Ella Partasen ynnä muiden valtuustoaloite seksuaalisen häirinnän poistamisesta Joensuun kaupungin työpaikoilla, kouluissa ja palveluissa | 53   |
| § 134  | Valtuutettu Anni Järvisen ynnä muiden valtuustoaloite selvityksestä kaupungin sisäisistä vuokrista ja omien tilojen vuokrauksesta                    | 54   |

Kaupunginvaltuusto/Pöytäkirja

|       |                         |                               |                                        |
|-------|-------------------------|-------------------------------|----------------------------------------|
| Läsnä | Ainasto Päivi           | varavaltuutettu               |                                        |
|       | Armila Päivi            | varavaltuutettu               |                                        |
|       | Arponen Teemu           | varavaltuutettu               |                                        |
|       | Asikainen Tommi         | varavaltuutettu               |                                        |
|       | Bogdanoff Eero          | 2. varapuheenjohtaja          |                                        |
|       | Elo Timo                | valtuutettu                   |                                        |
|       | Eloranta Satu-Sisko     | valtuutettu                   |                                        |
|       | Eskelinen Seppo         | valtuutettu                   | Poistui kokouksesta §<br>128 klo 16:53 |
|       | Eteläpää Päivi          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Heinonen Eila           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Hirvonen Jukka          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Hjälmi Heli             | valtuutettu                   |                                        |
|       | Holopainen Hannu        | valtuutettu                   |                                        |
|       | Honkanen Anu            | valtuutettu                   |                                        |
|       | Hulmi Helena            | valtuutettu                   |                                        |
|       | Huovinen Sari           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Jumppanen Anssi         | varavaltuutettu               |                                        |
|       | Järvinen Anni           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Kaita Karita            | valtuutettu                   | Poistui kokouksesta §<br>129 klo 20:20 |
|       | Keskisalo Pentti        | valtuutettu                   |                                        |
|       | Ketonen Matti           | 1. varapuheenjohtaja          |                                        |
|       | Konttiokorpi Anniina    | valtuutettu                   |                                        |
|       | Korhonen Jari           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Koskinen Sari           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Kuivalainen Maija       | valtuutettu                   |                                        |
|       | Kukkonen Pekka          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Laitila Sami            | valtuutettu                   |                                        |
|       | Mainonen Jenni          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Mikkonen Virve          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Mustonen Juha           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Mäkisalo-Ropponen Merja | valtuutettu                   |                                        |
|       | Nuutinen Jere           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Nuutinen Tapani         | valtuutettu                   |                                        |
|       | Partanen Ella           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Piironen Mika           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Pippuri Arto            | valtuutettu                   |                                        |
|       | Petreljus Martta        | nuorisovaltuuston<br>edustaja | Poistui kokouksesta §<br>128 klo 16:38 |
|       | Porokka Jouni           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Poutanen Wilma          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Puustinen Pekka         | valtuutettu                   |                                        |
|       | Puustinen Timo          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Pyöriäinen Jasmin       | valtuutettu                   |                                        |
|       | Rossi Hannes            | valtuutettu                   |                                        |
|       | Räty Margareetta        | valtuutettu                   |                                        |
|       | Räty Marjatta           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Saarelainen Antti       | valtuutettu                   |                                        |
|       | Savolainen Terhi        | valtuutettu                   |                                        |
|       | Surakka Kari            | varavaltuutettu               |                                        |
|       | Tahvanainen Petteri     | valtuutettu                   |                                        |
|       | Tielinen Ari            | valtuutettu                   |                                        |
|       | Toivanen Ville          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Torni Anni              | valtuutettu                   |                                        |
|       | Törmälä Anssi           | valtuutettu                   |                                        |
|       | Vanhanen Helmi          | valtuutettu                   |                                        |
|       | Vainionpää Pertti       | varavaltuutettu               |                                        |
|       | Vehviläinen Anu         | valtuutettu                   |                                        |

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                              |
|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                    | Wihonen Jussi<br>Vuojärvi Petja                                                                                                                                                                                                                                  | valtuutettu<br>valtuutettu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Poistui kokouksesta §<br>129 klo 20:42                                                                                                       |
|                                    | Väistö Matti<br>Autti Hannele<br>Pesonen Matti                                                                                                                                                                                                                   | valtuutettu<br>varavaltuutettu<br>varavaltuutettu                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Saapui kokoukseen §<br>128 klo 18:01.                                                                                                        |
| Muu läsnäolo                       | Himanka Riitta<br>Huikuri Satu<br>Jokela Jenni<br>Kaasinen Jani<br><br>Kärkkäinen Mikko<br><br>Laakkonen Sami<br><br>Penttilä Jere<br>Penttinen Pekka<br>Pitkänen Mari<br>Pyykkönen Markku<br><br>Rautio Tommi<br>Salminen Tiina<br>Sorjonen Joni<br>Varonen Ari | hallintojohtaja<br>talousjohtaja<br>kansliapäällikkö<br>sivistys- ja<br>hyvinvointijohtaja<br>pöytäkirjanpitäjä,<br>kaupunginlakimies<br>strategiajohtaja<br><br>kaupunginjohtaja<br>tietohallintopäällikkö<br>henkilöstöjohtaja<br>markkinointijohtaja<br><br>videotuottaja<br>tietosuojavastaava<br>tilakeskuksen johtaja<br>kaupunkiympäristöjohtaja | Poistui kokouksesta<br>§ 128 klo 18:49<br><br><br><br><br><br><br><br><br><br>Poistui kokouksesta<br>§ 128 käsittelyn<br>päätyttyä klo 19:39 |
| Poissa                             | Dannenberg Alia<br>Kinnunen Asseri<br>Kärkäs Joakim<br>Laasonen Jenni<br>Leppänen Jaakko<br>Mara Outi<br>Mikkonen Krista<br>Vornanen Timo<br>Lipponen Anne                                                                                                       | valtuutettu<br>valtuutettu<br>puheenjohtaja<br>valtuutettu<br>valtuutettu<br>valtuutettu<br>valtuutettu<br>valtuutettu<br>asiakirjahallintopäällikkö                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                              |
| Allekirjoitukset                   |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                              |
|                                    | Matti Ketonen<br>1. varapuheenjohtaja                                                                                                                                                                                                                            | Mikko Kärkkäinen<br>pöytäkirjanpitäjä                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                              |
| Pöytäkirjan tarkastus              | Pöytäkirja on tarkastettu 14.12.2023                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                              |
|                                    | Petteri Tahvanainen<br>pöytäkirjantarkastaja                                                                                                                                                                                                                     | Hannes Rossi<br>pöytäkirjantarkastaja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                              |
|                                    | Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.<br>Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                              |
| Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä | Pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi 15.12.2023 yleisessä tietoverkossa.                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                              |
|                                    | Pöytäkirjanpitäjä                                                                                                                                                                                                                                                | Mikko Kärkkäinen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                              |

Kaupunginvaltuusto

§ 121

11.12.2023

**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

KV 11.12.2023 § 121

Hallintosäännön määräämällä tavalla olivat seuraavat valtuutetut ja varavaltuutetut ilmoittaneet, etteivät esteen vuoksi voi osallistua tähän kokoukseen:

|                     |                       |
|---------------------|-----------------------|
| Asseri Kinnunen     | matkaeste             |
| Joakim Kärkäs       | henkilökohtainen este |
| Jenni Laasonen      | henkilökohtainen este |
| Outi Mara           | henkilökohtainen este |
| Alia Dannenberg     | henkilökohtainen este |
| Johannes Lasaroff   | työeste               |
| Maija Törmänen      | henkilökohtainen este |
| Juhani Kärnä        | työeste               |
| Ville-Pekka Timonen | henkilökohtainen este |
| Anna Estola         | työeste               |
| Maura Häkki         | henkilökohtainen este |
| Roosa Ikimeri       | työeste               |
| Jaakko Leppänen     | työeste               |
| Sampa Jääskeläinen  | henkilökohtainen este |
| Timo Vornanen       | työeste               |
| Krista Mikkonen     | työeste               |

Puheenjohtaja totesi, että hän oli hallintosäännön 120 §:n nojalla kutsunut tähän kokoukseen seuraavat varavaltuutetut:

Valtuutettu Asseri Kinnusen tilalle Joensuun Perussuomalaisten 1. varavaltuutetun Anssi Jumppasen.

Valtuutettu Joakim Kärkkään tilalle SDP:n Joensuun valtuustoryhmän 1. varavaltuutetun Päivi Ainaston.

Valtuutettu Jenni Laasonen tilalle Kokoomuksen Joensuun valtuustoryhmän 3. varavaltuutetun Pertti Vainionpään.

Valtuutettu Outi Maran tilalle Joensuun Perussuomalaisten 3. varavaltuutetun Teemu Arposen.

Valtuutettu Alia Dannenbergin tilalle Joensuun Vasemmiston valtuustoryhmän 4. varavaltuutetun Päivi Armilan.

Valtuutettu Jaakko Leppäsen tilalle Joensuun Perussuomalaisten 4. varavaltuutetun Tommi Asikaisen.

Valtuutettu Timo Vornasen tilalle Joensuun Perussuomalaisten 6. varavaltuutetun Kari Sukaran.

Valtuutettu Krista Mikkosen sijaan Vihreiden valtuustoryhmän 1. varavaltuutetun Hannele Autin.

Cloud meeting -kokousjärjestelmän läsnäoloilmoituksella tapahtuneen läsnäolijoiden toteamisen tultua toimitetuksi puheenjohtaja totesi, että paikalla oli 59 valtuutettua.

Lisäksi puheenjohtaja totesi, että paikalla oli kaupunginjohtaja Jere Penttilä, ja että kokouksessa olivat läsnä myös seuraavat viranhaltijat:

Kaupunginvaltuusto

§ 121

11.12.2023

hallintojohtaja Riitta Himanka  
kansliapäällikkö Jenni Jokela  
talousjohtaja Satu Huikuri  
henkilöstöjohtaja Mari Pitkänen  
strategiajohtaja Sami Laakkonen  
sivistys- ja hyvinvointijohtaja Jani Kaasinen  
markkinointijohtaja Markku Pyykkönen  
tietosuojavastaava Tiina Salminen  
tietohallintopäällikkö Pekka Penttinen  
videotuottaja Tommi Rautio  
kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen  
tilakeskuksen johtajan Joni Sorjonen

Pöytäkirjanpitäjänä oli kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen.

Lisäksi paikalle oli nuorisovaltuuston edustaja Martta Petrelius.

Kutsu 11.12.2023 pidettävään kaupunginvaltuuston kokoukseen ja esityslista liitteineen oli julkaistu yleisessä tietoverkossa ja luottamushenkilöiden verkkopalvelussa sekä lähetetty tieto esityslistan julkaisusta sähköpostitse valtuutetuille 5.12.2023.

Ilmoitus kokouksesta oli julkaistu 29.12.2023 yleisessä tietoverkossa Joensuun kaupungin verkkosivuilla ja sanomalehti Karjalan Heilissä 29.12.2023 sekä sanomalehdessä Karjalainen 30.11.2023 ja Viikko Pohjois-Karjalassa 5.12.2023.

#### **Päätös:**

Koska kutsu valtuuston kokoukseen on toimitettu kuntalaissa säädetyllä ja hallintosäännössä määrätyllä tavalla sekä paikalla oli enemmän kuin kaksi kolmasosaa valtuutetuista, puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin, että kokouksen alussa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja onnitteli valtuutettu Tapani Nuutista merkkipäivän johdosta.

Kaupunginvaltuusto

§ 122

11.12.2023

**Pöytäkirjantarkastajien valinta**

KV 11.12.2023 § 122

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti 14.12.2023 kello 11.00 mennessä.

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Petteri Tahvanainen ja Hannes Rossi.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 455 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 123 | 11.12.2023 |

**Eropyyntö kaupunginvaltuutetun tehtävästä**

KH 27.11.2023 § 455

Jaakko Leppänen on toimittanut sähköpostilla 9.11.2023 Joensuun kaupungille eropyynnön kaupunginvaltuutetun tehtävästä paikkakunnalta pois muuton vuoksi.

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Valtuusto myöntää eron valtuutetuille.

Kuntalain 71 §:ssä säädetään muun muassa, että vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö, jonka kotikunta kyseinen kunta on.

Kuntalain 78 §:n 1 momentissa säädetään, että jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi.

Valmistelija: hallintojohtaja

**Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

todeta Jaakko Leppäsen luottamustoimen Joensuun kaupunginvaltuutettuna päättyneiksi.

Jaakko Leppäsen sijaan kaupunginvaltuutetuksi nousee Perussuomalaisten 1. varavaltuutettu Anssi Jumppanen.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 11.12.2023 § 123  
1619/00.00.01.00.02/2023

**Ehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

todeta Jaakko Leppäsen luottamustoimen Joensuun kaupunginvaltuutettuna päättyneiksi.

Jaakko Leppäsen sijaan kaupunginvaltuutetuksi nousee Perussuomalaisten 1. varavaltuutettu Anssi Jumppanen.

**Päätös:**

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti todeta Jaakko Leppäsen luottamustoimen Joensuun kaupunginvaltuutettuna päättyneeksi.

Jaakko Leppäsen sijaan kaupunginvaltuutetuksi nousee Perussuomalaisten 1. varavaltuutettu Anssi Jumppanen.

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 456 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 124 | 11.12.2023 |

**Eropyyntö Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian yhtymävaltuuston jäsenyydestä**

KH 27.11.2023 § 456

Sarianna Voutilainen on toimittanut 22.11.2023 eropyynnön Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian yhtymävaltuuston jäsenyydestä paikkakunnalta pois muuton vuoksi.

Kuntalain 71 §:ssä säädetään muun muassa, että vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö, jonka kotikunta kyseinen kunta on.

Kuntalain 78 §:n 1 momentissa säädetään, että jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi.

Kuntalain 76 §:n 1 momentin mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka kuntalain 71 §:n mukaan on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Vaalikelpoinen ei kuitenkaan ole valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä eikä kukaan ko. kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö.

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän perussopimuksen 7 §:n 6 momentissa määrätään, että mikäli valtuuston jäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Kunnan valitseman jäsenen on edustettava samaa poliittista ryhmää kuin se, jonka tilalle hänet valitaan.

Valmistelija: hallintojohtaja

**Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

todeta Sarianna Voutilaisen luottamustoimen Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria yhtymävaltuuston jäsenenä päättyneeksi ja valitsee Voutilaisen tilalle uuden jäsenen Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian yhtymävaltuustoon.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 11.12.2023 § 124  
1686/00.00.01.00.13/2023

**Ehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

todeta Sarianna Voutilaisen luottamustoimen Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria yhtymävaltuuston jäsenenä päättyneeksi ja valitsee Voutilaisen tilalle uuden jäsenen Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian yhtymävaltuustoon.

**Keskustelu:**

Asiassa käytiin keskustelu, jossa puheenvuoron käytti yksi valtuutettu.



|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 456 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 124 | 11.12.2023 |

Valtuutettu Jasmin Pyöriäinen ehdotti Voutilaisen tilalle uudeksi jäseneksi Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria yhtymävaltuustoon Hilikka Pulkista.

**Päätös:**

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti todeta Sarianna Voutilaisen luottamustoimen Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria yhtymävaltuuston jäsenenä päättyneeksi.

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti valita uudeksi Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria yhtymävaltuuston jäseneksi Hilikka Pulkisen.

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 458 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 125 | 11.12.2023 |

### Uusien varavaltuutettujen määrääminen

KH 27.11.2023 § 458

Jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain mukaisesti (vaalilaki 93 § 2 mom.).

Keskusvaalilautakunta on kokouksessaan 21.11.2023 § 19 kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtajan pyynnöstä määrännyt seuraavan uuden varavaltuutetun:

Kansallinen Kokoomus 9. varavaltuutettu Kauko Salo.

Valmistelija: hallintojohtaja

#### **Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä tiedokseen uuden varavaltuutetun

#### **Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 11.12.2023 § 125  
540/00.00.01.00.02/2023

#### **Ehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä tiedokseen uuden varavaltuutetun.

#### **Päätös:**

Hyväksyttiin keskustelutta yksimielisesti.

|                           |       |            |
|---------------------------|-------|------------|
| Kaupunkirakennelautakunta | § 115 | 19.09.2023 |
| Kaupunkirakennelautakunta | § 139 | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus         | § 449 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto        | § 126 | 11.12.2023 |

## Rantakatu 31 asemakaavamuutoksen ja tonttijaon hyväksyminen

KRAKLK 19.09.2023 § 115

Kaavahanke on lähtenyt liikkeelle Joensuun kaupungin aloitteesta. Muutoksen lähtökohtana on se, että kaupungilla itsellään ei ole enää käyttöä kiinteistölle ja sen rakennuksille. Kaavamuutoksella ratkaistaan tontin ja sillä sijaitsevan rakennuksen tulevaisuus.

Kaavamuutosalue sijaitsee kaupungin keskustassa, Rantakadun ja Yläsatamakadun risteyksessä alle 500 metrin päässä kauppatorilta. Kaava-alueeseen kuuluvat entisen konservatorion A-talon tontti, osoitteessa Rantakatu 31 ja viereistä katualuetta.

### Asemakaavaratkaisun kuvaus

Kaavaratkaisu mahdollistaa tontilla olevan rakennuksen Yläsatamakadun puoleisen siiven säilymisen, sekä uudisrakentamisen Rantakadun varteen. Asemakaavamuutoksella osoitetaan Yläsatamakadun puoleinen rakennussiipi suojeltavaksi, jolloin se muodostuu omaksi rakennukseksi. Rantakadun puoleiselle korttelin osalle esitetään 5-kerroksisen uudisrakennuksen rakentamista.

Korttelin nykyinen käyttötarkoitus, opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO), muutetaan asuin- liike ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL).

Kaavamuutoksen myötä korttelialue pienenee 265 m<sup>2</sup>:llä, koska pyörätienä käytettävä osa liitetään Rantakadun katualueeseen. Korttelialue muodostuu kahdesta tontista.

Yläsatamakadun puoleinen tontti on kooltaan 917 m<sup>2</sup>. Tontin rakennusoikeus on 1100 k-m<sup>2</sup> ja se vastaa säilytettävän rakennuksen kokoa hieman ylöspäin pyöristettynä. Tontissa on yksi rakennusala, joka myötäilee olemassa olevaa rakennusta. Rakennusala osoitetaan merkinnällä sr-1. Rakennusalan ulkopuolelle saa rakentaa hissin ja pilareilla tuettuja parvekkeita. Ne tulee sijoittaa pihan puolelle. Säilytettävän rakennuksen kaupunkikuvallisten arvojen turvaamiseksi kaavassa on määrätty, että julkisivuihin vaikuttavista muutoksista tulee toimittaa suunnitelmia puoltava museoviranomaisen lausunto tai muu todistus rakennus- tai toimenpidelupapäätöstä varten.

Toinen tontti on suuruudeltaan 1824 m<sup>2</sup> ja sen rakennusoikeus on 3000 k-m<sup>2</sup>. Tontin rakennusala sijaitsee Rantakadun varrella. Suurimmaksi kerrosluvuksi esitetään viisi kerrosta. Korttelin pysäköintialue, leikki- ja oleskelupiha sekä jätehuolto sijaitsevat tällä tontilla. Tämä edellyttää yhteisjärjestelysopimuksen ja rasitteiden perustamisen. Rakentamista koskevilla määräyksillä on pyritty siihen, että uudisrakennus soveltuu samassa korttelissa sijaitsevan rakennuksen arkkitehtuuriin, jotta kortteliin muodostuu kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen kokonaisuus.

Pysäköinti on toteutettava korttelissa pääosin pihakannen alle. Osa autopaikoista voidaan toteuttaa pihakannelle ja osan voi sijoittaa tontin ulkopuolelle pysäköintilaitokseen. Yhteiskäyttöautolla voidaan pienentää autopaikkavelvoitetta.

### Vireilletulovaiheen palautteet

|                           |       |            |
|---------------------------|-------|------------|
| Kaupunkirakennelautakunta | § 115 | 19.09.2023 |
| Kaupunkirakennelautakunta | § 139 | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus         | § 449 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto        | § 126 | 11.12.2023 |

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävänä 20.5.-21.6.2021. Siitä annettiin kahdeksan lausuntoa, joista kuudessa oli kommentoitavaa. Lisäksi OAS:sta jätettiin yksi mielipide. Aloituvaiheen palautteiden tiivistetty kooste ja vastineet ovat kaavaselostuksen liitteessä 3.

Lausuntojen merkittävät kommentit liittyivät entisen konservatorion rakennuksen kulttuurihistoriallisiin arvoihin ja sitä koskevaan suojelutarpeeseen. Ainoassa jätetyssä mielipiteessä nostettiin huoli uudisrakentamisen korkeudesta ja ikkunoiden sijoittamisesta naapuritontin läheisyyteen.

Vastineissa todettiin, ettei rakennuksen täydellistä suojelua ole nähty mahdollisena vaihtoehtona. Sen sijaan kaavaluonnosratkaisu perustuu kompromissimalliin, jossa Yläsatamakadun rakennusosa säilytetään ja sen rinnalle mahdollistetaan uudisrakentaminen.

#### **Luonnosvaiheen palautteet**

Asemakaavaluonnos oli nähtävänä 15.9.-17.10.2022. Kaavaluonnoksesta annettiin kahdeksan lausuntoa, joista viidessä oli kommentoitavaa. Pelastuslaitoksella, Joensuun vedellä, eikä Telialla ollut huomautettavaa. Mielipiteitä oli vain yksi. Luonnosvaiheen palautteiden tiivistetty kooste ja vastineet ovat kaavaselostuksen liitteessä 5.

Merkittävimmät lausunnot jättivät jälleen Pohjois-Karjalan ELY-keskus ja alueellinen vastuumuseo. Kummassakin lausunnossa muistutetaan entisen kauppaopilaitoksen kaupunkikuvallisesta ja historiallisesta arvosta.

ELY-keskus esittää muun muassa, että Rantakadun rakennusmassan säilymisen edellytyksiä ja/tai säilymisen esteitä tarkasteltaisiin tarkemmin tai mikäli se ei ole mahdollista, tutkittaisiin kaavaluonnoksessa esitettyä matalamman uudisrakennuksen edellytyksiä. Lisäksi ELY-keskus suhtautuu kielteisesti kaavaluonnoksen määräykseen, jonka mukaan saa toteuttaa ranskalaisia parvekkeita ja aurinkokeräimiä suojeltavan osan Yläsatamakadun puoleiselle sivulle.

Alueellinen vastuumuseo puolestaan toivoo, että kaavaratkaisu pohjautuisi vaihtoehtoon, jossa koulurakennus säilyisi kokonaisuudessaan ja siihen mahdollistettaisiin uusi käyttötarkoitus. Ratkaisu olisi kaupungin ilmastotavoitteiden osalta kannatettavin. Museo toteaa lisäksi, että kaavaselostuksessa on esitetty vaihtelevia arvioita rakennuksen kunnosta ja korjauskustannuksista, eikä siinä ole arvioitu kaavan vaikutuksia kaupungin ilmastotavoitteisiin.

Ympäristönsuojelunkin mielestä rakennuksen osittainen suojelu ei ole sopivin vaihtoehto. Sen antamassa lausunnossa esitetään, että mikäli täydellinen suojelu ei ole mahdollista, uudisrakentamisessa tulisi edellyttää säilyvän rakennusosan muotokielen toistamista.

Vastineissa todetaan, että kaavaluonnoksessa on esitetty Yläsatamakadun rakennusosan suojelua, vaikka kaavamuutosta ohjaavassa keskustan osayleiskaavassa konservatoriorakennusta ei ole osoitettu suojeltavaksi. Rakennuksen täydellistä suojelua ei kuitenkaan nähdä mahdollisena vaihtoehtona muun muassa sen takia, että rakennuksen korjaaminen ja sen muuttaminen uuteen käyttöön on haasteellista. Osittaista suojelua pidetään parempana ratkaisuna kuin koko rakennuksen poistumista kaupunkikuvasta uudisrakentamisen tieltä.

|                           |       |            |
|---------------------------|-------|------------|
| Kaupunkirakennelautakunta | § 115 | 19.09.2023 |
| Kaupunkirakennelautakunta | § 139 | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus         | § 449 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto        | § 126 | 11.12.2023 |

Kaavassa on julkisivua, korkeusasemaa, rakentamisen kaupunkikuvallista laatua ja ympäristöön sopeutumista koskevia määräyksiä. Kaavamääräyksillä on pyritty siihen, että uudisrakentaminen soveltuu suojeltavan rakennusosan julkisivun tyyliin. Luonnosvaiheessa kyseiset määräykset on katsottu riittäväksi. Määräyksiä on tarkennettu ehdotusvaiheessa.

Vastuullisen museon mainitsema vaihtelu rakennuksen kunnon ja sen korjauskustannuksen arvioissa johtuvat siitä, että kaavaselostukseen liitetty kiinteistökortti palvelee rakennuksen kunnossapitosuunnittelua opetusrakennuskäytön jatkamiseksi. Kortissa ei ole siis huomioitu aikaisempaa korjausvelkaa, eikä tilojen toimivuuden kannalta välttämättömiä seikkoja, kuten muun muassa esteettömyysvaatimukset tai konserttisalin oheistilojen parantaminen. Lisäksi todellisen korjaustarpeen määrittämiseksi tulisi tehdä kuntotutkimuksia, esimerkiksi perustuksista ja yläpohjarakenteista.

Kaavaluonnoksesta ainoan mielipiteen antaja puoltaa ratkaisua, jossa Yläsatamakadun rakennusosa säilyy, eikä palaute aiheuttanut kaavaratkaisuun toimenpiteitä. Palautteen antajan ehdotus entisen konservatorion konserttisalin hyödyntämisestä vuokratilana ei ole ratkaistavissa kaavamuutoksella. Vastineessa on todettu, että vuokraaminen edellyttäisi korjaustoimenpiteitä, joita ei olisi tarkoituksenmukaista suorittaa.

#### **Tontinluovutuskilpailu**

Kaupunkirakennepalvelut on samanaikaisesti kaavaluonnoksen kanssa järjestänyt tarjouskilpailun Rantakatu 31:n tontista. Kilpailun järjestämisen tarkoituksena oli huolehtia kaupungin tavoitteiden toteutumisesta, lainmukaisesta avoimesta kaavoitusmenettelystä ja mahdollistaa tarjouskilpailuun liittyvä innovointi. Asemakaavaluonnos asetti reunaehdot hyväksyttävälle tarjouksille kilpailuohjelman muiden ehtojen ohella. Kaavakartan ja selostuksen lisäksi kilpailuaineistoon liitettiin kaavaluonnoksesta saatu palaute ja palautteeseen annetut vastineet.

Kilpailun ratkaisemisen jälkeen tontti rakennuksineen on varattu tarjouskilpailun voittajalle, Rakennustoimisto K. Tervo Oy:lle (KRACLK 14.3.2023 § 41). Kiinteistökaupasta on tehty esisopimus kaavaluonnoksen ja tarjouksen pohjalta.

Nähtävilläolon jälkeen kaavaluonnosta on työstetty kaavaehdotukseksi yhdessä kilpailun voittajan kanssa. Kaavaratkaisu eroaa jossain määrin luonnosvaiheessa esitetystä. Kaavaluonnoksesta poiketen ehdotuksen mukainen korttelialue muodostuu kahdesta eri tontista. Myös rakennusalojen määrää on vähennetty kolmesta kahteen ja kokonaisrakennusoikeutta on pienennetty.

Lisäksi kaavaratkaisuun on tehty muutama tarkennus. Ehdotuksessa sallitaan asumisen sijoittaminen ensimmäisiin kerroksiin ja niihin liiketilojen sijoittamisen edellyttävä kaavamääräys on poistettu. Perusteluna on liiketilojen vähäinen kysyntä, etenkin keskustatoimintojen alueen reunakortteleissa ja sen ulkopuolella. Lisäksi liiketilojen rakentamisella ilman tietoa mahdollisesta toimijasta on riski, että tilat jäävät tyhjilleen. Korttelialueen käyttötarkoitus mahdollistaa muutenkin liiketilojen sijoittamisen tontteihin, mikäli kysyntä kasvaa.

Säilytettävää rakennusta koskevat kaavamääräykset on täydennetty. Niistä on neuvoteltu alueellisen museon ja ELY-keskuksen viranomaisten kanssa.

Kaavaselostuksessa on arvioitu karkeasti kaavaratkaisun vaikutukset kaupungin ilmastotavoitteisiin. Joensuun kaupunki on lähtenyt mukaan hankkeeseen, jossa kehitetään asemakaavojen kasvihuonekaasupäästöjen arviointia (AVA-työkalu). Työkalua ei ole kaavaprosessin aikana vielä otettu käyttöön.

|                           |       |            |
|---------------------------|-------|------------|
| Kaupunkirakennelautakunta | § 115 | 19.09.2023 |
| Kaupunkirakennelautakunta | § 139 | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus         | § 449 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto        | § 126 | 11.12.2023 |

Tonttijaolla muodostuvat II kaupunginosan korttelin 14 tontit 13 ja 14, sekä katualuetta. Kyseessä on kaavoitusohjelman työ nro 1775.

Valmistelija: kaavoitusarkkitehti Natalia Musikka / PS

**Kaupunkiympäristöjohtajan viransijaisen päätösehdotus:**

Kaupunkirakennelautakunta päättää

asettaa edellä selostetun Rantakatu 31 asemakaavamuutoksen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville,

pyytää lausunnot Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta ja Pohjois-Karjalan alueelliselta vastuumuseolta,

sekä jos asemakaavan muutosta vastaan ei tehdä muistutuksia ja mikäli lausunnoissa ei ole huomautettavaa,

esittää kaupunginhallitukselle, että se ehdottaa, että kaupunginvaltuusto

päättää hyväksyä edellä selostetun ja liitteenä olevan kaavakartan mukaisen Rantakatu 31 asemakaavamuutoksen ja tonttijaon.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaavoituspäällikkö Pauli Sonninen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

KRAKLIK 21.11.2023 § 139

Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 28.9.-30.10.2023 ja siitä pyydettiin lausunnot edellisessä päätöksessä mainituilta tahoilta.

Kaavaehdotuksesta saatiin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Pohjois-Karjalan vastuumuseon lausunnot. Kaavaselostuksen liitteeksi 7 on lisätty ehdotusvaiheen palauteraportti, joka sisältää saadut lausunnot ja vastineet niihin.

ELY-keskus toteaa antamassaan lausunnossa, että kaavaehdotuksessa esitetyn kahden erillään sijaitsevan rakennusmassan ratkaisun myötä Rantakadun liikennemelu tulee todennäköisesti kantautumaan leikki- ja oleskelualueeksi varatulle alueen osalle. ELY-keskus esittää, että yleisiä määräyksiä täydennetään siten, että rakennuslupahakemukseen on sisällytettävä meluselvitys ja tarvittaessa suunnitelma rakenteista, joilla toteutetaan ulko-oleskelualueiden riittävä melusuojaus.

Kaavassa ei ELY-keskuksen mukaan tulisi sallia ranskalaisia parvekkeita, aurinkokeräimiä tai muita vastaavan tyyppisiä muutoksia Yläsatamakadun puoleiseen julkisivuun tai katuosassa näkyvälle katon lappeelle. Muutokset heikentäisivät rakennuksen kulttuurihistoriallisia ja arkkitehtonisia arvoja, varsinkin kun kyseinen julkisivu on säilynyt vuosikymmeniä samanlaisena ja tulee kannattelemaan jatkossakin rakennuksen arvoja. Toivotaan kuitenkin, että kaava

|                           |       |            |
|---------------------------|-------|------------|
| Kaupunkirakennelautakunta | § 115 | 19.09.2023 |
| Kaupunkirakennelautakunta | § 139 | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus         | § 449 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto        | § 126 | 11.12.2023 |

sallisi julkisivun palauttaminen alkuperäiseen asuunsa. Tämä tarkoittaa sitä, että konserttisalia varten tehty ikkunoiden umpeen levytykset poistettaisiin.

Lisäksi ELY toivoo, että kaavaselostuksessa ja -kartalla tuodaan selvemmin esille, mitkä muutokset on mahdollista tehdä suojellun rakennuksen julkisivulle, avataan konserttisalin kohtaloa ja lisätään sisätiloja sekä sisätilojen alkuperäisiä rakenteiden ja elementtien säilyttämistä koskeva määräys.

Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausunnossa todetaan, että esitettyä kompromissiratkaisua Yläsatamakadun puoleisen rakennusosan suojelusta pidetään osittain hyväksyttävänä, vaikka rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen ja kaupungin ilmastotavoitteiden kannalta koko olemassa olevan rakennusmassan säilyttäminen ja hyödyntäminen olisi kannatettavampaa. Lisäksi pidetään valitettavana, että kaavaehdotusratkaisun myötä maakunnallisesti merkittäväksi osoitettu rakennus tulee mahdollisesti kokemaan merkittäviä muutoksia.

Edellisestä huolimatta museo on pääpiirteittäin tyytyväinen neuvottelujen tuloksena syntyneisiin kaavamääräystarkennuksiin, jonka mukaan museoviranomaisella on mahdollisuus vaikuttaa suojeltuun osaan tuleviin muutoksiin. Museo esittää kuitenkin harkittavaksi, että lausuntomahdollisuus ulotettaisiin myös suojellun osan sisätilojen alkuperäisiä rakenteita koskeviin ratkaisuihin.

Vastineessa ELY-keskuksen lausuntoon todetaan, että kaavakarttaan lisätään melusuojausmerkintä ja sitä täsmentävä määräys leikki- ja oleskelualueen suojelemiseksi Rantakadun liikennemelulta. Lisäksi kaavamääräys 6 täydennetään siten, että kadun puoleisilla sivuilla julkisivuista ulkonevat tai ranskalaiset parvekkeet eivät ole sallittuja.

Kaavaselostukseen on lisätty otsikko, jossa avataan suojelumerkinnän tarkoitusta ja kerrotaan lyhyesti mitä merkintä sallii ja mitä ei. Lisäksi vaikutukset rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan ja rakennettuun kulttuuriperintöön on täydennetty konserttisalin osalta. Yläsatamakadun julkisivun palauttaminen alkuperäiseen muotoon on mahdollista kaavaratkaisun puitteissa. Konserttisalin kohtalo riippuu siitä, mikä on rakennuksen lopullinen käyttötarkoitus.

Kaavassa tullaan jatkossa sallimaan aurinkokeräimien sijoittaminen myös Yläsatamakadun puoleiselle katon osalle. Vastineessa huomioidaan, että aurinkokeräimien salliminen kaavassa on kestävän kaupunkiympäristön tavoitelinjausten mukaista ja, että aurinkoenergiaratkaisut kehittyvät jatkuvasti, esimerkiksi vesikattorakenteeseen integroidut ratkaisut tulevat tulevaisuudessa yleistymään.

Lopuksi vastineissa molempiin saatuihin lausuntoihin todetaan, että erilaiset käyttötarkoitukset vaativat erilaisia toimenpiteitä ja sisätilaratkaisuja, joilla voi olla vaikutuksia myös julkisivuihin. Kaavan laatimisvaiheessa suojeltavan rakennuksen lopullinen käyttötarkoitus ei ole tiedossa ja mahdollisia muutostarpeita, muutosten luonnetta tai laajuutta on vaikea ennakoida.

Kaavassa sisätiloja tai kiinteää sisustusta ei ole otettu mukaan suojelupiiriin. Suojeluratkaisu vain julkisivujen osalta nähdään riittävänä. Kulttuuriympäristön vaaliminen kaavassa toteutuu vähintään rakennuksen kaupunkikuvallisesti olennaisimman, eli julkisivun, osalta. Suojelua tai rakennuksen osien säilyttämistä on mahdollista toteuttaa enemmänkin, mikäli tontin kehittäjältä löytyy kiinnostusta.

|                           |       |            |
|---------------------------|-------|------------|
| Kaupunkirakennelautakunta | § 115 | 19.09.2023 |
| Kaupunkirakennelautakunta | § 139 | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus         | § 449 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto        | § 126 | 11.12.2023 |

Muutosten ohjaaminen ja valvominen onnistuu parhaiten korjaus- tai rakennushankkeen yhteydessä. Myös sisätilojen elementtien ja yksityiskohtien säilyttämisen mahdollisuuksia voidaan tutkia toteutussuunnittelun aikana. Tämän vuoksi kaavamääräyksissä edellytetään, että muutokset tehdään yhteistyössä museoviranomaisten kanssa, joilta on saatava suunnitelmia puoltava lausunto ennen rakennus- tai toimenpidelupapäätöstä.

Nähtävilläolon jälkeen asemakaavaehdotukseen on tehty seuraavia muutoksia:

- Lisätty melusuojausmerkintä sekä yleinen määräys 9.
- Täydennetty määräykset 6. ja 16.

Kaavaselostus on täydennetty vastaamaan kaavaehdotukseen tehtyjä muutoksia. Lisäksi kaavaratkaisun kuvaus ja yleisperustelut -kohdan alle on lisätty otsikko, kaavaprosessin ja kaavan vaikutusten arvioinnin kohdat on täydennetty. Kaavaselostukseen tehdyt täydennykset ovat kursivoidulla tekstillä.

Muilta osiltaan kaavaehdotus säilytetään ennallaan. Kaavaan tehdyt muutokset eivät ole vaikutuksiltaan merkittäviä, minkä vuoksi kaavaehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Valmistelija: kaavoitusarkkitehti Natalia Musikka / PS

#### **Kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunkirakennelautakunta päättää

hyväksyä vastineet asemakaavaehdotuksesta saatuihin lausuntoihin,

hyväksyä asemakaavan muutosehdotukseen sekä kaavaselostukseen tehdyt muutokset,

todeta, että tehdyt muutokset eivät edellytä kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettamista ja

esittää kaupunginhallitukselle, että se ehdottaa, että kaupunginvaltuusto

päättää hyväksyä edellä selostetun ja liitteenä olevan kaavakartan mukaisen Rantakatu 31 asemakaavamuutoksen ja tonttijaon.

#### **Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaavoituspäällikkö Pauli Sonninen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

KH 27.11.2023 § 449

#### **Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

hyväksyä edellä selostetun ja liitteenä olevan kaavakartan mukaisen Rantakatu 31 asemakaavamuutoksen ja tonttijaon.

#### **Päätös:**



|                           |       |            |
|---------------------------|-------|------------|
| Kaupunkirakennelautakunta | § 115 | 19.09.2023 |
| Kaupunkirakennelautakunta | § 139 | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus         | § 449 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto        | § 126 | 11.12.2023 |

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 11.12.2023 § 126  
1663/10.02.03.00/2021

**Ehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

hyväksyä edellä selostetun ja liitteenä olevan kaavakartan mukaisen Rantakatu 31 asemakaavamuutoksen ja tonttijaon.

**Päätös:**

Hyväksyttiin keskustelutta yksimielisesti.

**Liitteet**

- 1 Kaavakartta, Rantakatu 31, 15.11.2023
- 2 Kaavaselostus, Rantakatu 31, 15.11.2023

**Oheismateriaali**

Konservatorion Rakennushistoriallinen selvitys  
Kiinteistökortti: konservatorio, Rantakatu 31

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 466 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 127 | 11.12.2023 |

### Avaavan taseen hyväksyminen

KH 04.12.2023 § 466

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaosto on antanut 16.5.2022 lausunnon nro 128 hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa.

Lausunnon mukaan kunnista hyvinvointialueille siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväyksellä 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että peruspääomaa vastaan kirjattavia omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Muut kirjaukset esitetään normaalisti vuoden 2023 liiketapahtumina ja ne voivat vaikuttaa vuoden 2023 tulokseen.

Kirjanpitolain mukaan tilinavauksen tulee perustua edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen. Kirjanpitovelvollisen tulee huolehtia alkusaldoihin kirjattavien muutosten riittävästä dokumentoinnista, jotta voidaan varmistaa aukoton kirjausketju edellisen vuoden päättävästä taseesta lopullisiin alkusaldoihin.

#### Vuoden 2023 avaava tase

Hyvinvointialueelle siirtyvät kuntayhtymien jäsenosuudet ja irtain omaisuus vähennetään kunnan taseen omaisuuseristä. Siirto kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, ellei kunta toisin päättä. Kirjaus toteutetaan tase-erien välisenä siirtona.

Joensuun kaupungin omistuksessa ollut sotepalveluiden irtain omaisuus siirtyi korvauksetta Siun Sote -kuntayhtymälle 1.1.2017 alkaen, eikä kaupungilta hyvinvointialueelle siirtynyt enää 1.1.2023 muuta taseessa olevaa irtainta omaisuutta. Tästä ei siis aiheudu kirjauksia avaavaan taseeseen.

Vuoden 2023 avaavaan taseeseen kirjataan peruspääomaa vastaan Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymän jäsenosuus 12 846 958,41 euroa. Kirjaus toteutetaan tase-erien välisenä siirtona.

Vuoden 2023 avaavaan taseeseen kirjataan peruspääomaa vastaan hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelka 42 018,41 euroa. Kirjaus toteutetaan tase-erien välisenä siirtona.

#### Vertailuvuoden tase

Voimaannpanolain perusteella tehtävät omaisuuden ja pääomien siirtoja koskevat kirjaukset eivät ole luonteeltaan kirjanpitoperiaatteiden muutoksia tai aikaisempien virheiden oikaisuja, joten kuntien tilinpäätöksessä 2023 vertailuvuotena olevan edellisen tilikauden päättävään taseeseen 2022 ei tehdä oikaisuja vaan tarvittavat tiedot annetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Peruspääomaan tehtävien muutoksien suuruuden vuoksi tilintarkastaja on suositellut tilinavauksen saattamista valtuuston käsiteltäväksi.

Liitteenä on esitetty vuoden 2022 päättävä tase ja vuoden 2023 avaava tase sekä niiden erotus.

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 466 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 127 | 11.12.2023 |

Valmistelija: talouspäälikkö

**Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle,

että se merkitsee tiedoksi vuoden 2023 avaavan taseen sekä siihen liittyvät muutokset Joensuun kaupungin peruspääomassa.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Talouspäälikkö Tiina Eskelinen ja talousjohtaja Satu Huikuri olivat kokouksessa asiantuntijoina asian käsittelyn aikana.

KV 11.12.2023 § 127  
1662/02.02.02.00/2023

**Ehdotus:**

Kaupunginhallitus esittää,

että kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi vuoden 2023 avaavan taseen sekä siihen liittyvät muutokset Joensuun kaupungin peruspääomassa.

**Keskustelu:**

Asiassa käytiin keskustelu, jossa yksi valtuutettu käytti puheenvuoron.

Keskustelussa ei tehty päätösehdotuksesta poikkeavia esityksiä.

**Päätös:**

Hyväksyttiin keskustelutta yksimielisesti.

Liitteet

3 Avaava tase 2023

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

## **Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelma**

KH 20.11.2023 § 440

Talousarvion laadintaa ohjaa kuntalain (410/2015) 110 §, jonka mukaan:

*Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).*

*Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.*

*Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.*

*Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.*

*Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.*

*Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.*

*Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.*

Talousarvio- ja suunnitelma perustuu kaupunginvaltuuston elokuussa hyväksymään kaupungin strategian ”Helppo hengittää” puolivälitarkasteluun. Strategian toimintaa ohjaavan periaatteen mukaan pidämme talouden tasolla, joka turvaa kaupungin toimintojen jatkuvuuden ja kehittämisen. Strategiaan sisältyvän Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu linjausten mukaan pidämme verotuksen kilpailukykyisenä tarkalla taloudenpidolla ja verotuloja lisäävällä elinvoimapolitiikalla. Kaupungin toimintamenot ja investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kantokyky huomioiden. Lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan.

Talousarvion valmistelua on tehty haastavassa talouden tilanteessa. Suomen talouden kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Kuluvana vuonna Suomen BKT:n kasvu on jäämässä negatiiviseksi ja myös tulevien vuosien kasvu on vaikeaa. Inflaatio on nostanut kustannuksia voimakkaasti ja korkotason poikkeusellisen nopea muutos on nostanut korkomenojen tasoa. Julkisen talouden alijäämä sekä velkamäärä yhdistettynä hiipuvaan talouskasvuun tuo lisäksi

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

tulevan arviointiin epävarmuustekijöitä.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen muutti kuntien toimintaa ja kuntatalouden rakenteita merkittävästi. Kuntien menot alenivat merkittävästi sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen palveluiden kustannusten siirryttyä hyvinvointialueille, vastaavasti kuntien tulot alenivat kun verotuloja ja valtionosuuksia siirtyi valtiolle ja edelleen hyvinvointialueille. Hyvinvointialueiden perustamisen vaikutukset realisoituvat kuntatalouteen viiveellä. Kuntien talous vahvistuu vuonna 2023 sote-uudistukseen liittyvien kuntien tulokertymää kuluvana vuonna nostavien vaikutusten johdosta. Talouden tilanne heikkenee kuitenkin voimakkaasti jo vuonna 2024 ns. verohäntien poistuessa ja valtionosuuksien sote-uudistukseen liittyvän jälkikäteistarkistuksen johdosta. Samanaikaisesti menot kasvavat mm. palkankorotusten sekä kustannustason nousun myötä. Kuntatalouteen kohdistuuakin tulevana vuosina sopeutustarpeita ja kuntien eriytyminen jatkuu.

Sote-uudistukseen liittyvien väliaikaisten vaikutusten poistuessa myös kaupungin talouden tilanne heikkenee vuodesta 2024 alkaen. Verotulojen ja valtionosuuksien vakiintuessa sote-uudistuksen jälkeiselle tasolle verorahoituksen taso alenee vuoteen 2023 nähden pysyvästi yli 20 milj. eurolla. Samanaikaisesti menoihin kohdistuu kasvupaineita. Tulo- ja menokehitykseen liittyvän epäsuhteen johdosta kaupungin taloudessa on 20 milj. euron sopeutustarve.

Strategian tavoitteiden mukaisesti toimintamenot ja investoinnit tulee mitoittaa kaupungin aleneva tulokehitys huomioiden. Strategian linjausten mukaisesti vuoden 2024 talousarvioon ja vuosien 2024-2026 suunnitelmaan sisällytetään talouden tasapainon varmistava ohjelma. Ohjelma sisältää palveluiden tuottamisen menotasoa alentavia toimenpiteitä, kaupungin päätösvallassa olevien taksojen ja maksujen tason tarkistamista, tarpeettomasta omaisuudesta luopumista sekä investointitason keventämisen ja linjattuun tasoon sitoutumisen ja omistajaohjaukseen liittyviä keinoja. Ohjelmassa asetetaan myös reunaehdot veroperusteiden tarkistamiselle strategian tavoitelinjauksen mukainen verotuksen kilpailukykyisyys huomioiden.

Strategian Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu sisältää myös investointikehystä koskevat linjaukset. Linjaukset sisältävät strategiaan sisältyvät investointien priorisointiperiaatteet sekä taloussuunnitelmakauden investointikehysten enimmäismäärän – 130 milj. euroa – vuosille 2024-2026. Investointikehys on määrittänyt siten myös talousarvion valmistelua investointien osalta.

Talouden sopeutustoimenpiteet jaksotetaan sopeutustarpeen suuruus huomioiden kolmelle vuodelle 2024-2026. Sopeutustoimenpiteiden hallittu toteuttaminen on mahdollista kaupungin ylijäämäpuskurin turvin. Toisaalta, koska sopeutustarve on mittava ja ylijäämäpuskuri siihen nähden suhteellisen pieni, on vuoden 2024 talousarvioon ollut välttämätöntä sisällyttää toimenpiteitä, jotta sopeutustarve ei pääse kasvamaan enää ennakoitua suuremmaksi ja ylijäämäpuskuria jää vielä vuosille 2025-2026.

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 talousarvion linjaukset voidaan tiivistää seuraavasti:

- Talous tasapainotetaan hallitusti siten, että talous on tasapainossa viimeistään vuonna 2026.
- Talouden tasapainotusta tehdään ensivaiheessa nettomenojen tason alentamisen kautta

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

- Vuonna 2024 käyttötalousmenojen kasvu pysäytetään (ns. nollakasvu), mikä kustannustason nousun johdosta edellyttää noin 4 milj. euron edestä toimenpiteitä ensi vuonna.
- Vuosina 2025-2026 nettomenojen tasoa alentavia toimenpiteitä kasvatetaan siten, että toimenpiteiden kokonaisvaikutus on vuonna 2026 yhteensä vähintään 10 milj. euroa.
- Veroperusteiden muutostarve arvioidaan vuonna 2024, kun päätökset menotasoa alentavista toimenpiteistä ovat tarkentuneet.
- Investoinnit mitoitetaan hyväksytyn investointikehyksen mukaisesti (enintään 130 milj. euroa vuosina 2024-2026).

Toimenpiteistä huolimatta vuoden 2024 talousarvio jää 15,6 milj. euroa alijäämäiseksi tulokertymän voimakkaan laskun seurauksena. Tuloslaskelman mukainen alijäämä pienenee vuosina 2025-2026, mutta edellyttää toimenpiteitä, joilla nettomenojen tasoa alennetaan. Vuosien 2025-2026 toimenpiteiden valmistelu tehdään siten, että toimenpiteiden kokonaisuus valmistuu maaliskuun 2024 loppuun mennessä ja kokonaisuudesta päätetään kevätkaudella 2024

Kaupungin verotuloprosentti vuodelle 2024 on 7,90 prosenttia (vuonna 2023 7,86 prosenttia). Kiinteistöverot säilyvät ennallaan lukuun ottamatta maapohjan kiinteistöveroa, joka on nousemassa lainsäädännön muutosten myötä 1,30 prosenttiin. Vuonna 2024 käyttöön otetaan lisäksi rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero. Verotulot alenevat hyvinvointialueen perustamiseen liittyvien niin sanottujen verohäntien vaikutusten poistuessa 6 % vuoteen 2023 nähden.

Verotuloja ja valtionosuuksia arvioidaan kertyvän kokonaisuutena 199 milj. euroa, kun vuonna 2023 määrä on 223 milj. euroa. Valtionosuudet alenevat noin 16 milj. euroa, 29 % sote-uudistukseen liittyvän jälkikätestarkastuksen myötä. Tarkastuksessa hyvinvointialueelle siirtyvät menot tarkistetaan vastaamaan toteutuneita vuoden 2022 menoja.

Vuosina 2025–2026 valtionosuuksien määrää kasvattaa TE-uudistus, mutta samanaikaisesti menot kuitenkin kasvavat.

Kaupungin nettomenot vuodelle 2024 ovat 176 milj. euroa. Nettomenojen taso ei kokonaisuutena kasva vuoteen 2023 nähden. Talousarvioon sisältyvien sopeutustoimenpiteiden arvo on noin neljä miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 investointimenot ovat yhteensä 56 milj. eurolla. Toimitilahankkeisiin kohdennetaan tästä yhteensä 32 miljoonaa euroa. Suurimmat talousarvio- ja suunnitelmakauden hankkeet ovat Enon ja Hammaslahden uudet koulut, Mehtimäen jääurheilukeskuksen laajennus ja peruskorjaus sekä museohankkeet – kaupungintalon muutos museoksi sekä taidemuseon peruskorjaus. Lisäksi suunnitelmakaudella käynnistyvät Reijolan koulun ja päiväkodin rakennushankkeet.

Yhdyskuntatekniikan investointitaso laskee aiempiin vuosiin nähden, mutta turvaa jatkossakin uudisrakentamisen ja luo edellytyksiä yritystoiminnan kehittämiselle kaupungissa. Yhdyskuntatekniikan investointimenot ovat vuonna 2024 yhteensä 11 milj. euroa, josta uudisrakentamista tukeviin investointeihin kohdennetaan 2,8 miljoonaa euroa ja peruskorjauksiin 7,6 miljoonaa. Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeisiin kohdennetaan 0,7 miljoonaa euroa.

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

Kaupungin lainakanta kohoaa vuonna 2024 lähes 300 miljoonaan euroon. Ensi vuonna lainaa on asukasta kohden 3 833 euroa. Kiinteistöleasing- ja vuokravastuut huomioiden vastuiden määrä on ensi vuonna noin 5 500 euroa asukasta kohden. Korkomenojen määräksi on arvioitu 7,6 miljoonaa euroa.

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026 on esitetty pykälän liitteenä. Oheismateriaalina on esitetty talouden sopeutustoimenpiteiden ennakkovaikutusten arvioinnit sekä nuorisovaltuuston lausunto.

Valmistelija: talousjohtaja

#### **Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus päättää

suorittaa vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman 1. käsittelyn kuulemalla konsernipalvelujen, toimialojen ja liikelaitoksen johtoa ja perehtymällä kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen.

#### **Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Käsittelyn alussa kaupunginjohtaja Jere Penttilä piti talousarvioehdotuksen yleisesittelyn.

Tämän jälkeen esiteltiin seuraavat vuoden 2024 talousarvioesitykset, tavoitteet ja muutokset :

- Joensuu Vesi – liikelaitos , liikelaitoksen johtaja Juha Lemmetyinen
- Kaupunkiympäristön toimiala, kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen
- Hyvinvoinnin toimiala, vs. sivistys- ja hyvinvointijohtaja Jani Kaasinen
- Työllisyys- ja elinvoimapaalvelut, hankintatoimi, kansliapäällikkö Jenni Jokela
- Yleishallinto, ympäristöterveydenhuolto ja tuloslaskelmaerät, talousjohtaja Satu Huikuri

Pidettiin kokoustauko klo 11:48-12:46

Jatkettiin vuoden 2024 talousarvioesitysten, tavoitteet ja muutokset käsittelyä seuraavasti:

- Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut, hyvinvointi- ja osallisuuspäällikkö Heini Lehikoinen ja markkinointijohtaja Markku Pyykkönen

Luettiin talousarviota sivuttain. Lukemisen yhteydessä tehtiin seuraavat kysymykset ja huomiot, joihin esitetään vastaukset kaupunginhallituksen talousarvion 2. käsittelyssä 4.12.2023:

- Tehdään valtiovarainministeriön arvioiden mukaiset päivitykset talousarviokirjan lukuihin sekä kokouksessa esille tulleet tekniset korjaukset talousarviokirjaan.
- Sivu 14 perhekeskustoiminta, yhteistyö hyvinvointialueen kanssa, asia näkyväksi talousarviokirjaan.
- Sivu 32-33 verrokkikaupunkien kiinteistökulujen vertailu.
- Sivu 34 taulukko, eurot taulukkoon, taulukon eri kohtien avaaminen, tuntikehys/vertailutiedot. Kootaan erillinen liite, jossa pyydetty tiedot on esitetty.
- Sivu 63 taulukko kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuun, tarkistetaan lähtötilan vuosi, onko oikein?
- Sivu 66 korjataan Joensuun lentoliikennettä koskevan toiminnallisen tavoitteen 2024 kirjausta siten, että toisesta lauseesta poistetaan sanat:” ja mahdollistaa tarvittaessa optiovuodet 2026-2028”.

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

- Sivu 74 tarkennetaan tekstiin vastuunjako Joensuun kaupunki/Business Joensuu Oy.
- Sivu 82 Ollilan päiväkotia, perusteluja lakkauttamiselle?
- Sivu 83 Enon alueen iltahoito, kustannukset?
- Sivu 87 Louhiojan koulu ja Tuupovaaran nuorisotila kirjaukset?
- Sivu 98-99 Enon pukukoppien eurot?
- Sivu 108 puun myynnin laajuus?
- Sivu 119 avataan liikuntapalvelujen määrärahan investointikohteet.
- Sivu 121 Suoniityntie ja Metsätie ovat poistuneet talousarviokirjasta, eurot?
- Sivu 121 Asemanseudun liikennejärjestelyt, mistä kustannukset muodostuvat, tarkennus tekstiin?
- Sivu 125 tarkistetaan valtuuston päätöksen 31.8.2020 § 72 yhteneväisyys talousarviokirjan tekstiin.
- Sivu 153 taulukon kohteet?

Talousarvion sivuttain luvun aikana pidettiin kokoustauko klo 14:23-13:34

KH 04.12.2023 § 468

Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026 ensimmäisen käsittelyn jälkeen valmistellut muutokset ja täsmennykset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen nähden on esitetty pykälän liitteenä.

Valmistelija: talousjohtaja

**Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**  
Kaupunginhallitus päättää

hyväksyä muutokset ja täsmennykset vuoden 2024 talousarvioon ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmaan ja ehdottaa, että

kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman.

**Päätös:**

Hyväksyttiin alla olevan käsittelyn mukaisesti.

Käsittelyjärjestykseksi päätettiin, että käydään talousarviokirja läpi sivuttain ja hyväksytään samalla liitteessä lisäselvitykset ja muutokset 1. käsittelyyn esitetyt muutokset/lisäykset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen.

Anssi Törmälä saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14:12.

Lisäksi kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan pohjahdotuksesta poiketen seuraavat muutokset talousarvioon:

- Avustusten tason tarkistaminen. 10%:n tason tarkistusta ei toteuteta, lukuunottamatta hissiavustusten määrää (15 000 €).
- Sivu 82 muutetaan kuudennen kappaleen viimeisen lauseen alku seuraavasti "Ollilan päiväkotia lopettaa toimintansa viimeistään 30.6.2025"
- Sivu 83 poistetaan kolmannen kappaleen lauseen lopusta sanat " ja iltahoitoa keskitetään Niinivaaran päiväkotia"
- Sivu 88 korjataan taulukkoon luvut siten, että perusopetuksen tuntikehystä ei pienennetä.
- Sivu 87 postetaan kuudes kappale.



|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

- Sivu 89 muutetaan kolmannen kappaleen seitsemäs lause seuraavasti "Iltahoito päättyy Huvikummun päiväkodissa 1.8.2024 alkaen."
- Sivu 90 muutetaan toisen lauseen Ollilan päiväkotia koskeva vuosiluku 2025.
- Sivu 92 lisätään uusi viimeinen kappale " Tehdään kokonais selvitys siitä, kuinka kaupungin toimesta voidaan parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kultturi- ja liikuntapalveluilla huomioiden esim. palvelujen asiakasmaksut."
- Sivu 108 lisätään kolmannen kappaleen loppuun seuraava lause "Puunmyyntimääriä lisättäessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan eri-ikäisrakenteisen ja jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen keinovalikoimaan sekä panostetaan Joensuun metsänhoidon linjauksissa mainittuihin luonnonhoidon toimenpiteisiin."
- Sivu 153 liite 4 Tuupovaaran nuorisotalo poistetaan myyntilistalta. Nuorisotoimi vastaa vuokratukustannuksista omalta osaltaan. Loppuosa vuokratukustannuksista lisätään talousarviomäärärahoineen osallisuus- ja vetovoimalautakunnalle. Lisäksi liitteen osalta todetaan, että Koivuniemen huvilan rakennusten ja muiden kiinteistöjen osalta noudatetaan omistajaohjausjaoston päätöstä 30.10.2023 § 110 "Ennen varsinaisia myynti- tai purkutoimenpiteitä selvitetään toimijoiden kanssa vielä vaihtoehtoisia ratkaisuja."
- Liitteestä lisäselvitykset ja muutokset 1. käsittelyyn kohdasta vuoden 2024 talousarvioon sisältyvät sopeutustoimenpiteet poistetaan Enon jäähallin pukukoppeja koskeva kirjaus.

Seppo Eskelinen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 17:12.

Kaupunginhallitus hyväksyi muilta osin yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Talousarviokirja, tuloslaskelmat ja rahoituslaskelmat päivitetään hyväksytyjä muutoksia vastaaviksi.

Liitteisiin ja taulukoihin korjataan käsittelyn aikana tehdyt muutokset.

Lisäksi talouspalveluille myönnetään valtuudet tehdä käsittelyn aikana tehdyistä muutoksista aiheutuvat muutokset sekä teknisluonteiset korjaukset talousarviokirjaan.

Talousjohtaja Satu Huikuri, talouspäälikkö Tiina Eskelinen, kansliapäällikkö Jenni Jokela, kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen ja sivistys- ja hyvinvointijohtaja Jani Kaasinen olivat kokouksessa asiantuntijoina asian käsittelyn aikana.

KV 11.12.2023 § 128  
844/02.02.00.00/2023

Talousarviokirja 2024, tuloslaskelmat ja rahoituslaskelmat on päivitetty hyväksytyjä muutoksia vastaaviksi.

Oheismateriaalina on esitetty talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026, jossa tehdyt muutokset on esitetty punaisella fontilla.

#### **Ehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

hyväksyä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman.

#### **Keskustelu:**

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja esitti talousarvion ja -suunnitelman käsittelyjärjestykseksi seuraavaa:

#### **YLEISKESKUSTELU**

Talousarvion ja -suunnitelman käsittely aloitetaan yleiskeskustelulla. Yleiskeskustelun alussa käyttävät puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja. Tämän jälkeen varataan mahdollisuus ryhmäpuheenvuorojen käyttämiseen valtuustoryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä seuraavasti:

- Joensuun sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
- Keskustan Joensuun valtuustoryhmä
- Kansallisen Kokoomuksen valtuustoryhmä
- Perussuomalaisten valtuustoryhmä
- Vihreä valtuustoryhmä
- Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
- Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä
- Liike Nyt valtuustoryhmä

Ryhmäpuheenvuorojen jälkeen käydään muu yleiskeskustelu.

Mahdolliset muutosesitykset tehdään yksityiskohtaisessa käsittelyssä.

#### **YKSITYSKOHTAINEN KÄSITTELY**

##### **Ensimmäiseksi**

Merkitään tiedoksi kaupunginjohtajan katsaus, sivut 4-5

Hyväksytään luvuittain luvut 1 - 6 (luku 1 Toimintaympäristö, luku 2 Taloudelliset lähtökohdat jne.), sivut 6-58.

##### **Toiseksi**

- a. hyväksytään peruskaupungin käyttötalousosa, sivut 59 - 118  
Käyttötalousosa hyväksytään toimiala kerrallaan; 7.1.1 Kaupunginvaltuusto, 7.1.2 Tarkastuslautakunta, 7.1.3 Kaupunginhallitus, 7.1.4 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta, 7.1.5 Hyvinvoinnin toimiala, 7.1.6 Kaupunkiympäristön toimiala.
- b. hyväksytään peruskaupungin investointiosa, sivut 119 - 126
- c. hyväksytään Joensuu Vesi -liikelaitos sivut 127 - 128

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

- d. hyväksytään rahastot, sivu 128 - 129
- e. hyväksytään konserni ja konserniyhtiöt, sivut 129 - 134
- f. hyväksytään tulos- ja rahoituslaskelmat, sivut 135 - 141

### **Kolmanneksi**

- a. hyväksytään liitteet 1-7

Jos joku ilmoittaa haluavansa tehdä muutoksen kulloinkin käsittelyssä olevaan kohtaan, on muutoksesta ilmoitettava kirjallisesti puheenjohtajalle.

### **Neljänneksi**

Talousarvion ja -suunnitelman tultua kokonaisuudessaan hyväksytyksi käsitellään yksityiskohtaisen käsittelyn aikana mahdollisesti esitetyt ja kannatetut ponnet.

Lopuksi puheenjohtaja huomautti hallintosäännön mukaisesta äänestysjärjestyksestä:

"Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että

1. ensin asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan;

2. jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotuksista hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä; sekä

3. jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräänemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestystuloksen todetessaan."

Puheenjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

### **YLEISKESKUSTELU**

Keskustelun aluksi puheenjohtaja Jere Nuutinen ja kaupunginjohtaja Jere Penttilä käyttivät puheenvuorot.

Tämän jälkeen käytettiin ryhmäpuheenvuorot seuraavasti:

Joensuun Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä: valtuutettu Eila Heinonen.

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

Keskustan Joensuun valtuustoryhmä: valtuutettu Helena Hulmi.

Kansallisen Kokoomuksen valtuustoryhmä: valtuutettu Anssi Törmälä.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä: valtuutettu Eero Bogdanoff.

Vihreä valtuustoryhmä: valtuutettu Wilma Poutanen.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä: valtuutettu Petteri Tahvanainen.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä: valtuutettu Jasmin Pyöriäinen.

Merkittiin, että nuorisovaltuuston edustaja Martta Petrelius poistui kokouksesta klo 16:38.

Liike Nyt valtuustoryhmä: valtuutettu Sari Huovinen.

Tämän jälkeen yleiskeskustelussa käytti puheenvuoron neljä valtuutettua.

Merkittiin, että valtuutettu Seppo Eskelinen poistui kokouksesta kello 16:53 työesteen vuoksi. Tilalle ei tullut varavaltuutettua, joten paikalla oli tämän jälkeen 58 valtuutettua.

Merkittiin, että pidettiin kokoustauko klo 16:59 -18:01.

Merkittiin, että varavaltuutettu Matti Pesonen saapui kokoukseen (Seppo Eskelisen tilalle) kello 18:01.

Valtuuston puheenjohtaja totesi, että kokousta jatkettaessa kokoustauon jälkeen kokouksessa oli läsnä 59 valtuutettua.

Kokoustauon jälkeen jatkettiin yleiskeskustelua. Yleiskeskustelussa käytti puheenvuoroja vielä 17 valtuutettua. Lisäksi kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen käytti puheenvuoron.

Yleiskeskustelun aikana valtuutettu Petja Vuojärvi esitti, että kaupunginvaltuusto hyväksyy seuraavan ponnen "Talousarvion 2024 hyväksyessään valtuusto päättää samalla, että vuoden 2025 talousarviovalmistelua varten hallintosäännön uudistamista on selvitettävä siten, että Tilakeskuksen investointi-, purku- ja myyntiohjelmat voitaisiin siirtää hallinnollisesti Kaupunkirakennelautakunnan päätettäväksi. Nykyinen hallinnollinen prosessi keskittää päätöksentekoa omistajaohjausjaostolle asiantuntijalautakunnalta eikä asiantuntijalautakunta eli tässä tapauksessa Kaupunkirakennelautakunta voi käytännössä päättää oman talousarvioesityksensä sisällöstä."

## **YKSITYISKOHTAINEN KESKUSTELU**

Ensimmäiseksi kaupunginvaltuusto käsitteli luvuittain luvut 1-6, sivut 6 - 58.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion luvut 1-6 keskustelutta.

Tämän jälkeen käsiteltiin peruskaupungin käyttötalousosa s. 59 - 118 toimialoittain.

Keskustelussa 7 valtuutettua käytti puheenvuoron. Lisäksi kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen käytti puheenvuoron.

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

Kohdan "7.1.5 Hyvinvoinnin toimiala, s. 83, kohdalla valtuutettu Jere Nuutinen esitti, että sivulle lisätään kirjaus " Selvitetään K789 kortin laajentamisen mahdollistamista toisen asteen joensuulaisille opiskelijoille."

Eila Heinonen kannatti ensimmäisenä Jere Nuutisen tekemää esitystä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja kysyi voiko kaupunginvaltuusto hyväksyä yksimielisesti Nuutisen esityksen. Yksikään valtuutetuista ei vastustanut, joten kaupunginvaltuusto hyväksyi Nuutisen esittämän lisäyksen yksimielisesti.

Kohdan "7.1.5 Hyvinvoinnin toimiala, 420 Koulutus- ja nuorisopalvelut" s. 87-89 kohdalla valtuutettu Anni Torni esitti, että "Nuorisoverstaan sopimustaso pidetään vuoden 2023 tasolla."

Virve Mikkonen kannatti Cloud meetingissä ensimmäisenä Anni Tornin tekemää esitystä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja kysyi, voiko kaupunginvaltuusto hyväksyä yksimielisesti Tornin esityksen. Yksikään valtuutetuista ei vastustanut, joten kaupunginvaltuusto hyväksyi Tornin esityksen yksimielisesti. Nuorisoverstasta koskevat kirjaukset päivitetään talousarviokirjaan tehdyn päätöksen mukaisesti.

Edellä selostetun käsittelyn tuloksena kaupunginvaltuusto hyväksyi peruskaupungin käyttötalousosan toimialoittain.

Tämän jälkeen käsiteltiin peruskaupungin investointiosa s. 119-126.

Keskustelussa neljä valtuutettua käytti puheenvuoron. Lisäksi kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen käytti puheenvuoroja. Keskustelussa ei tehty muutosesityksiä.

Edellä selostetun käsittelyn tuloksena kaupunginvaltuusto hyväksyi siten peruskaupungin investointiosan.

Tämän jälkeen käsiteltiin kohdat Joensuun Vesi -liikelaitos s. 127 - 128, rahastot s.128-129, konserni ja konserniyhtiöt s. 129-134 sekä tulos- ja rahoituslaskelmat s.135 - 141.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kohdan Joensuu Vesi liikelaitoksen keskustelutta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kohdan rahastot keskustelutta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kohdan konserni ja konserniyhtiöt keskustelutta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tulos- ja rahoituslaskelmat keskustelutta.

Lopuksi käsiteltiin talousarvion liitteet 1-7.

Keskustelussa 3 valtuutettua käytti puheenvuoron. Lisäksi kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen käytti puheenvuoroja

Edellä selostetun käsittelyn tuloksena kaupunginvaltuusto hyväksyi siten talousarvion liitteet.

Yleiskeskustelun aikana valtuutettu Petja Vuojärvi oli esittänyt, että kaupunginvaltuusto hyväksyy seuraavan ponnin "Talousarvion 2024 hyväksyessään valtuusto päättää samalla, että vuoden 2025

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

talousarviovalmistelua varten hallintosäännön uudistamista on selvitettävä siten, että Tilakeskuksen investointi-, purku- ja myyntiohjelmat voitaisiin siirtää hallinnollisesti Kaupunkirakennelautakunnan päätettäväksi. Nykyinen hallinnollinen prosessi keskittää päätöksentekoa omistajaohjausjaostolle asiantuntijalautakunnalta eikä asiantuntijalautakunta eli tässä tapauksessa Kaupunkirakennelautakunta voi käytännössä päättää oman talousarviesityksensä sisällöstä."

Ponsiesityksestä käytti puheenvuoron vielä neljä valtuutettua. Jenni Mainonen oli ensimmäisenä Cloud meetingissä ilmoittanut kannattavansa Petja Vuojärven tekemää ponsiesitystä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja kysyi voiko kaupunginvaltuusto hyväksyä yksimielisesti edellä esitetyn ponnen. Yksikään valtuutetuista ei vastustanut, joten kaupunginvaltuusto hyväksyi Petja Vuojärven esittämän ponnen yksimielisesti.

#### **Päätös:**

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto on hyväksynyt talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 edellä merkityllä tavalla.

Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti Petja Vuojärven esittämän ponnen edellä kirjatulla tavalla.

Merkittiin, että vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelma käsitellyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 19:38-19:48.

#### **Liitteet**

- 4 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026
- 5 Lisäselvitykset ja muutokset 1. käsittelyyn

#### **Oheismateriaali**

Talousarvio 2024 - Taloussuunnitelma 2024-2026\_muutokset korostettu  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, Ollilan päiväkot  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, vieraanvaraisuuden säästö  
 Ennakkovaikutusten arvio yksityistieavustusten pienentäminen  
 Ennakkovaikutusten arvio tarpeettomista toimitiloista luopuminen  
 Ennakkovaikutusten arvio puunmyynnin lisäys  
 Ennakkovaikutusten arvio palvelutasomuutokset liikenne ja viheralueilla  
 Ennakkovaikutusten arvio kiinteistönhoidon päivystyksen keskittäminen  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, perusopetuksen tuntikehyksen sopeuttaminen  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, nuorisoversta  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, Tuupovaaran nuorisotalo  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, nuorisoavustukset  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, avoin varhaiskasvatus  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, varhaiskasvatuksen iltahoidon keskittäminen  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, varhaiskasvatuksen viikonloppuhoidon keskittäminen  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, kulttuuriavustukset  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, Enon jäähallin pukusuojarakennus  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, Kuuluttamo, Kiihtelysvaaran urheilukenttä  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, liikuntapalveluiden avustukset  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, Louhiojan uimarannan kioskirakennus  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, Niittylahden opiston kuntosali  
 Vaikutusten ennakkoarvointi, Paavontie 9, kuntosali Hammaslahdessa  
 EVA\_Carelicumin aukiolot  
 EVA\_joensuunuutiset  
 EVA\_järjestöavustukset  
 EVA\_kiertävä palveluneuvoja

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 440 | 20.11.2023 |
| Kaupunginhallitus  | § 468 | 04.12.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 128 | 11.12.2023 |

EVA\_matkailu

eva hissi ja esteettömyysavustus 16112022

Nuorisovaltuuston lausunto Joensuun kaupungin talousarvioon 2024

|                       |       |            |
|-----------------------|-------|------------|
| Tilapäinen valiokunta | § 22  | 22.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto    | § 129 | 11.12.2023 |

## **Tilapäisen valiokunnan esitys kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan luottamusta koskevassa asiassa**

Tilapäinen valiokunta 22.11.2023 § 22

### **Tausta**

Joensuun kaupunginvaltuuston kokouksessa 19.6.2023 jätettiin 18 valtuutetun allekirjoittama aloite tilapäisen valiokunnan asettamisesta.

Aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esittivät "(kuntalain 35 §:n mukainen ) tilapäisen valiokunnan perustamista sen selvittämiseksi, nauttiiko tarkastuslautakunnan puheenjohtaja/tarkastuslautakunta valtuuston luottamusta ja onko tarkastuslautakunnan puheenjohtaja noudattanut lakia tai Joensuun kaupungin, kaupunginvaltuuston tai tarkastuslautakunnan strategiaa, sääntöjä, periaatteita, eettisiä ohjeita, käytäntöjä tai valtuusto- ja lautakuntatyöskentelyssä yleisesti hyväksyttyjä "hyvä pöytätapoja" muun muassa asiallisen ja kunnioittavan käytöksen muodossa."

Edelleen aloitteessa on todettu, että "[t]iedostamme, että tilapäisen valiokunnan perustaminen on järkeä esitys, mutta kyse on ainoasta jäljellä olevasta keinosta tarkastuslautakunnan objektiivisuuden ja puolueettomuuden suojaamiseksi ja arvovallan ja toimintaedellytysten turvaamiseksi, sillä ongelmaksi nousseita seikkoja on tuloksettomasti yritetty ratkoa sisäisesti useita kertoja aiemmin."

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 28.8.2023 § 80 perustaa tilapäisen valiokunnan tutkimaan aloitteessa esitetyjä seikkoja. Kaupunginvaltuusto valitsi tilapäiseen valiokuntaan seuraavat jäsenet: puheenjohtaja Satu-Sisko Eloranta (varajäsen Matti Pesonen), varapuheenjohtaja Timo Puustinen (varajäsen Päivi Eteläpää), Maija Kuivalainen (varajäsen Antti Saarelainen), Matti Ketonen (varajäsen Karita Kaita), Jarno Pitko (varajäsen Wilma Poutanen), Outi Mara (varajäsen Jari Korhonen) ja Jasmin Pyöriäinen (varajäsen Hannu Voutilainen).

### **Tilapäisen valiokunnan toimenpiteet ja selvitykset**

#### Kirjalliset kuulemiset

Tilapäinen valiokunta kokoontui ensimmäisen kerran 13.9.2023. Valiokunta kutsui tuolloin sihteerikseen kaupunginlakimies Mikko Kärkkäisen. Samassa kokouksessa valiokunta kävi läpi tilapäistä valiokuntaa koskevat säännökset ja päätti etenemistavasta sen selvittämiseksi asetetussa tehtävässä. Tilannekuvan saamiseksi ja asian selvittämiseksi valiokunta päätti kuulla tarkastuslautakunnan jäseniä ja varajäseniä sekä tarkastuspäällikköä, tarkastussihteeriä ja tilintarkastajaa. Em. tahoille lähetettiin kirjallinen kysely (liite). Selvitykset pyydettiin toimittamaan valiokunnalle 28.9.2023 mennessä. Selvitys saapui kahdeksalta tarkastuslautakunnan jäseneltä ja seitsemältä varajäseneltä. Lisäksi saapui tarkastuspäällikön selvitys. Tarkastussihteeri ja tilintarkastaja eivät antaneet selvitystä.

Selvityksistä kävi ilmi seuraavaa:

Lautakunnan puheenjohtaja kävi selvityksessään läpi häneen kohdistuneita väitteitä samansisältöisesti kuin tilapäisen valiokunnan asettamisessa päättäneessä kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.8.2023. Pitäjäkierroksen osalta hän totesi, että lautakunnan ruokailu maksoi 63,15 € yhteensä yhdeksältä osallistujalta. Edelleen pitäjäkierroksen tapahtumiin liittyen puheenjohtaja totesi,



Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

että jokainen järjestö toimii omasta arvomaailmastaan käsin. Lähtösiunauksesta vieraillussa yhdistyksessä olisi ollut mahdollisuus kieltäytyä samoin järjestön tukilomakkeen vastaanottamisesta. Päiväkotivierailun osalta puheenjohtaja totesi, että hänellä ei ole päiväkotiin mitään kytköksiä. Päiväkotia sopi kierroksen viimeiseksi tutustumiskohteeksi, eikä siellä tuotu esille uskonnollista sisältöä. Arviointikertomuksen puheenjohtajan tervehdyksen osalta puheenjohtaja totesi, että hänen ymmärryksensä mukaan tervehdyksessä saa olla myös henkilökohtaisia mielipiteitä. Tarkastuslautakuntien puheenjohtajille järjestetyn koulutuksen osalta puheenjohtaja totesi, että koulutustilaisuuteen suunnitellusta vapaaehtoisesta aamunavauksesta levinneet tiedot olivat virheellisiä. Asiasta syntyneen hälyn vuoksi hän lopulta perui aamunavauksen kokonaan. Puheenjohtaja totesi, että siltä osin kun hän olisi loukannut kielenkäytöllään sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvia henkilöitä, hän ei tunnista, ketä on loukannut. Mikäli hän on loukannut joitakin henkilöitä, hän on todennut tarvitsevansa tällaisten henkilöiden nimet, jotta voi pyytää heiltä anteeksi.

Tarkastuslautakunnan jäsenistä neljä (Pentti Keskisalo, Hannes Rossi, Jari Mikkola ja Aarre Hummelholm) ja varajäsenistä kolme (Tarja Kasurinen, Anssi Turunen ja Hilka Pulkkinen) ei sanonut havainneensa, että kukaan lautakunnan jäsenistä olisi toiminut tai käyttäytynyt sääntöjen tai periaatteiden vastaisesti tai virheellisesti, moitittavasti, epäasiallisesti tai epäkunnioittavasti toisia kohtaan tai että lautakunnan tai sen puheenjohtajan toiminnassa olisi muutoinkaan erityisiä ongelmia.

Lautakunnan jäsenistä kolme (Hanna Suhonen, Roosa Ikimeri ja Hanna Susitaival) ja varajäsenistä yksi (Sinja Ylisiurua) kertoi sääntöjen tai periaatteiden vastaisesta, epäasiallisesta ja epäkunnoittavasta käytöksestä tai muutoin epäasiallisesta toiminnasta.

Varajäsenistä kolme (Eetu Hämmäläinen, Kaisa Kolu ja Kari Kauppinen) ei ole osallistunut lautakunnan työskentelyyn eivätkä he ottaneet esitettyihin kysymyksiin kantaa.

Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet, jotka eivät ole sanoneet havainneensa lautakunnan puheenjohtajan tai jäsenten toiminnassa moitittavaa, ovat todenneet, että lautakunta pystyy hoitamaan tehtävänsä ja että ilmapiiri lautakunnassa on hyvä tai tavanomainen. Joissain vastauksessa on todettu olevan mahdollista, että lautakunnassa on joskus esiintynyt joitakin käsiteltäviin asioihin liittyviä pulmia tai ristiriitoja jäsenten välillä. Nämä eroavat mielipiteet ja haasteet on kuitenkin ratkaistu avoimesti keskustellen. On myös todettu, että ihmiset voivat kokea käydyt keskustelut eri tavoin. Vastanneiden mukaan lautakuntaa ei ole tarpeen erottaa, ja se on toimintakykyinen.

Ne lautakunnan jäsenet ja varajäsenet, jotka ovat kertoneet sääntöjen tai periaatteiden vastaisesta, epäasiallisesta ja epäkunnoittavasta käytöksestä tai muutoin epäasiallisesta toiminnasta, ovat todenneet, että lautakunnan toimintaa häiritsee se, että puheenjohtaja ei ole toiminnassaan puolueeton ja objektiivinen, vaan hän pohjaa toimintaansa hyvin vahvasti omaan vakaumukseensa ja omiin intresseihinsä. Vastauksissa on viitattu mm. sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kohdistuneeseen epäasialliseen puheeseen ja ao. tahoihin kohdistuvien negatiivisten näkemysten vaikutukseen lautakuntatyöhön. Vastauksissa on niin ikään tuotu esille mm. se, että puheenjohtaja yritti sisällyttää alun perin tarkastuslautakuntien seminaariohjelmaan uskonnollisen aamunavauksen, mikä ei ole asianmukaista. Edelleen on tuotu esille pitävierailuohjelman omatoiminen muuttaminen eräiden vierailukohteiden osalta puheenjohtajan omien intressiensä mukaiseksi, ja vierailukohteisiin liittyneet uskonnolliset elementit. Niin ikään vastauksissa on viitattu tarkastuskertomuksen esipuheeseen sisällytettyihin oman vakaumuksen mukaisiin kannanottoihin.

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

Edelleen vastauksissa on tuotu esille, että puheenjohtaja ei kuuntele kaikkien näkemyksiä, eikä halua ottaa niitä huomioon, mikäli ne poikkeavat puheenjohtajan omasta mielipiteestä, kannasta tai vakaumuksesta. Vastausten mukaan puheenjohtaja voi antaa äänekkäästi ja kärkkäästi palautetta lautakunnan jäsenille, jos he ehdottavat tai esittävät jotain, mikä ei sovi puheenjohtajan arvo- ja ajatusmaailmaan. Vastausten mukaan eräiden kokousten lopussa käydyt palautekeskustelut puheenjohtajan toiminnasta on koettu painostaviksi ja kuulustelun omaisiksi. Vastauksissa korostuu se, että puheenjohtajan toimintaa ei koeta objektiiviseksi, vaikka tarkastuslautakunnan tehtävien ja työn luonteen vuoksi objektiivisuuden vaatimus on muita lautakuntia korkeampi.

Tarkastuspäällikön vastauksessa on todettu, että hänen käsityksensä mukaan lautakunnan kokouksissa tai muissa lautakunnan tilaisuuksissa ei ole ollut epäasiallista tai epäkunnioittavaa toimintaa tai käytöstä toisia kohtaan. Tarkastuspäällikkö ei ole ottanut kantaa siihen, onko joku toiminut sääntöjen tai periaatteiden vastaisesti tai hoitanut tehtävänsä epäasiallisesti tai moitittavasti. Tarkastuspäällikön mukaan lautakunnan sihteerin ja pöytäkirjanpitäjän työn tekemisen näkökulmasta lautakunnan työskentelyilmapiiri on ollut hyvä ja työskentely sujuvaa. Lautakunta pystyy hoitamaan tehtävänsä asianmukaisesti.

Selvityksistä saatujen vastausten perusteella valiokunta totesi, että lautakunnan jäsenillä ja varajäsenillä oli selkeästi kaksi toisistaan poikkeavaa näkemystä lautakunnan toiminnasta. Osa jäsenistä näki, että kukaan lautakunnassa ei ole toiminut sääntöjen tai periaatteiden vastaisesti, epäasiallisesti, epäkunnioittavasti, loukkaavasti tai muutoin moitittavasti. Osa puolestaan koki, että puheenjohtaja ei toimi objektiivisesti, ei ota poikkeavia näkemyksiä huomioon ja antaa oman vakaumuksensa vaikuttaa lautakunnan toimintaan.

Lautakunnan jäsenten ja varajäsenten kirjallisista vastauksista on laadittu yhteenveto, joka on luettavissa sähköisessä kokouksessa.

#### Suulliset kuulemiset

Koska tarkastuslautakunnan jäsenten näkemykset jakaantuivat selkeästi kahtia ja koska osa tarkastuslautakunnan jäsenistä oli pitänyt suullista kuulemista toivottavana, valiokunta päätti kokouksessaan 11.10.2023, että tarkastuslautakunnan jäseniä kuullaan suullisesti ja että varajäsenille varataan mahdollisuus halutessaan lausua näkemyksensä suullisesti.

Kaikille tarkastuslautakunnan jäsenille ja varajäsenille lähetettiin 25.10.2023 ennen suullista kuulemista sähköpostilla jäsenten ja varajäsenten kirjallisen kuulemisen yhteydessä toimittamat vastaukset. Samalla ilmoitettiin, että suullisen kuulemisen yhteydessä tarkastuslautakunnan jäsenillä ja varajäsenillä on mahdollisuus lausua myös kirjallisen kuulemisen yhteydessä annetuissa vastauksissa esitetyistä seikoista. Niin ikään ilmoitettiin, että siltä osin kun osa varajäsenistä oli ilmoittanut, etteivät he halunneet tulla suullisesti kuulluksi, heillä oli halutessaan mahdollisuus lausua kirjallisessa kuulemisessa annetuissa vastauksissa esitetyistä seikoista kirjallisesti 3.11.2023 mennessä.

Suulliset kuulemiset toteutettiin 1.11.2023, 2.11.2023 ja 15.11.2023. Ensimmäisenä päivänä kuultiin lautakunnan jäsenistä Pentti Keskisaloa, Hannes Rossia, Jari Mikkolaa ja Aarre Hummelholmia sekä varajäsenistä Anssi Turusta. Toisena päivänä kuultiin lautakunnan jäsenistä Hanna Susitaivalta ja Marjatta Rättyä sekä varajäsenistä Sinja Ylisiurua. Kuuleminen oli sovittu toiselle kuulemispäivälle myös tarkastuslautakunnan jäsenen Hanna Suhosen kanssa, mutta Suhonen ilmoitti aamupäivällä kuulemispäivänä, että hän ei äkillisen työesteen vuoksi voinut saapua kuultavaksi. Hän totesi, että hän on jo tuonut asiat esille kirjallisessa vastauksessaan. Kolmantena kuulemispäivänä 15.11.2023

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

kuultiin vielä lautakunnan jäsentä Roosa Ikimerta. Hanna Suhoselle tarjottiin uutta mahdollisuutta tulla kuulluksi 15.11.2023, mutta tämäkään ajankohta ei sopinut hänelle. Näin ollen valiokunta kuuli suullisesti lautakunnan seitsemää jäsentä ja kahta varajäsentä. Kukaan varajäsenistä, joita ei kuultu suullisesti, ei jättänyt kirjallista lausumaa.

Suullisissa kuulemisissa jäsenet ja varajäsenet kertoivat näkemyksistään samalla tavoin kuin kirjallisessa kuulemisessa. Kenelläkään kuulluista ei ollut muutettavaa kirjallisesti lausumaansa. Kahtiajako niiden välillä, joiden mielestä lautakunnan toiminnassa ei ole havaittu moitittavaa, ja niiden, joiden mielestä puheenjohtajan toiminta ei ole objektiivista ja tasapuolista, nousi esille samalla tavoin suullisissa kuulemisissa kuin jäsenten ja varajäsenten kirjallisissa lausunnoissa. Suullisesti kuulluista jäsenistä neljä (Keskisalo, Rossi, Mikkola ja Hummelholm) ja varajäsenistä yksi (Turunen) ei sanonut havainneensa, että kukaan lautakunnan jäsenistä olisi toiminut tai käyttäytynyt sääntöjen tai periaatteiden vastaisesti tai virheellisesti, moitittavasti, epäasiallisesti tai epäkunnioittavasti toisia kohtaan tai että lautakunnan tai sen puheenjohtajan toiminnassa olisi muutoinkaan erityisiä ongelmia. Vastaavasti lautakunnan jäsenistä kaksi (Susitaival, Ikimeri) ja varajäsenistä yksi (Ylisiurua) kertoi heitä suullisesti kuultaessa sääntöjen tai periaatteiden vastaisesta, epäasiallisesta ja epäkunnoittavasta käytöksestä tai muutoin epäasiallisesta toiminnasta.

Lautakunnan jäsenet, jotka eivät nähneet lautakunnan toiminnassa ongelmia totesivat, että lautakunnassa ei ole käyty uskontoon tai sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin liittyviä asioita tai että tähän liittyen ei ole esiintynyt loukkaavaa puhetta. Eräissä kuulemisen vastauksissa nostettiin esille se, että jotkut lautakunnan jäsenet saattavat tehdä jotakin omia töitään, ja puheenjohtaja on pyytänyt keskittymään kokouksen kulkuun. Tämä on voitu kokea nuhteluna. Kuulemisissa on myös tuotu esille, että puheenjohtajalla on omat persoonalliset piirteensä. Persoonallisten piirteiden takia puheenjohtajaa tai lautakuntaa ei voi erottaa. On myös tuotu esille, että puheenjohtaja tyyliin kuuluu puhua kuuluvasti; kyse ei ole huutamisesta. Jäsenten tulisi sietää erilaisuutta ja erilaisia näkemyksiä. Useat kuultavat eivät tunnistanee sitä, että puheenvuoroja olisi jätetty antamatta.

Ongelmista lautakunnan toiminnassa kertoneet tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet korostivat kuulemisissa puheenjohtajan objektiivisuuden puutetta ja uskonnollisen vakaumuksen esilletuomista. Ongelma eivät ole henkilön vakaumus tai mielipide vaan objektiivisuuden puute ja se, missä roolissa näitä mielipiteitä esitetään. Viitattiin myös esim. seksuaalivähemmistöihin kohdistuviin epäasiallisiin kommentteihin sekä siihen, että puheenjohtaja on ilmeillä, eleillä ja äänensävyllä osoittanut, ettei halua kuulla, mitä jollakin on sanottavana. Lisäksi tuotiin esille, että kokouksissa keskustelu on varsin vapaamuotoista ja että puheenjohtaja ei ota hän näkemystään poikkeavia esityksiä omalla päätöksellään käsiteltäviksi.

Suullisista kuulemisista on laadittu tarkempi yhteenveto, joka on luettavissa sähköisessä kokouksessa. Myös tässä yhteenvedossa on mukana ao. henkilöiden kirjallisessa kuulemisessa esittämät näkemykset.

### **Asiaa koskevat säännökset**

Kuntalain 34 §:n 1 momentin mukaan valtuusto voi erottaa kunnan, kuntayhtymän ja kuntien yhteiseen toimielimeen valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamis päätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Kuntalain 34 §: n 2 momentin mukaan valtuusto voi erottaa valtuuston ja valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Kuntalain 35 §:n 1 momentin mukaan kun 34 §:ssä tarkoitettu luottamushenkilöiden erottamista koskeva asia tai 43 §:ssä tarkoitettu kunnanjohtajan irtisanomista tai muihin tehtäviin siirtämistä koskeva asia on tullut vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Kuntalain 35 §:n 3 momentin mukaan tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto. Kuntalain 69 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Kuntalain 79 §:n 1 momentin mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu, ja sen jälkeenkin siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi luottamushenkilö.

Kuntalain 79 §:n 2 momentin mukaan toimeen valitun luottamushenkilön on myös hoidettava tointaan siihen saakka, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu, jos: 1) luottamushenkilövaalista tehdään valitus; 2) eroa ei ole myönnetty; tai 3) kunnanhallitus on 96 §:n nojalla jättänyt valtuuston vaalipäätöksen täytäntöön panematta.

Kuntalain 121 §:n 2 momentin mukaan tarkastuslautakunnan tehtävän on

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisten on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisten toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Suomen perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. (--)

Suomen perustuslain 11 §:n mukaan Jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus. Uskonnon ja omantunnon vapauteen sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen.

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

Suomen perustuslain 12 §:n mukaan jokaisella on sananvapaus. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla. (--)

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 2 momentin mukaan välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi yhdenvertaisuuslaissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Yhdenvertaisuuslain 14 §:n 1 momentin mukaan henkilön tai ihmisryhmän ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaava käyttäytyminen on häirintää, jos loukkaava käyttäytyminen liittyy 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun syyhyyn ja käyttäytymisellä luodaan mainitun syyn vuoksi henkilöä tai ihmisryhmää halventava tai nöyryyttävä taikka niitä kohtaan uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri.

### **Tilapäisen valiokunnan arviointi**

#### Selvityksen perustella esiin tulleet seikat

Selvitysten perusteella on käynyt ilmi, että osa (kolme) kuulemissa vastanneista tarkastuslautakunnan jäsenistä ja varajäsenistä (yksi) kokee epäasiallisena sen, että puheenjohtaja vetoaa uskonnollisiin argumentteihin esittää uskonnollisia mielipiteitään tarkastuslautakunnan puheenjohtajan roolissa. Asian ongelmallisena näkevät kokevat, ettei puheenjohtaja toimi objektiivisesti, vaikka puheenjohtajalta edellytetään objektiivisuutta. Vastaavasti kuulemissa vastanneista lautakunnan jäsenistä neljä ja varajäsenistä kolme ei ole havainnut erityistä moitittavaa puheenjohtajan toiminnassa.

Tarkastuslautakunnan keskeinen tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lähtökohtaisesti toiminta eroaa muiden lautakuntien työstä siinä, lautakunnan jäsenten toimintaan ei samalla tavoin leimallisesti liity poliittista tavoitteellisuutta tai poliittista tarkoituksenmukaisuusharkintaa kuin muissa lautakunnissa.

Lautakunnan jäsenet ovatkin korostaneet objektiivisuuden vaatimusta lautakunnan toiminnassa. Tarkastuslautakunta on kuitenkin viime kädessä kuntakonsernin toiminnan poliittinen arvioija. Tällöin esim. keskusteluihin siitä, mihin seikkoihin arvioinnissa kiinnitetään huomiota tai miten arvioidaan toiminnan tarkoituksenmukaisuutta vaikuttavat osaltaan myös jäsenten erilaiset poliittiset tai muut näkemykset. Tarkastuslautakunta ja sen jäsenet eivät toimi sillä tavoin tyhjiössä, etteivät heidän omat näkemyksensä voisi tulla esille lautakuntatyössä. Jäsenten omiin näkemyksiin vaikuttavat puolestaan mm. heidän arvomaailmansa ja maailmankatsomuksensa.

Uskonnollisen argumenttien käyttäminen omien näkemysten perusteluna pohjautuu henkilön käsitysten taustalla olevaan maailmankatsomukseen. Suomen perustuslain mukaan jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus. Tämä pitää sisällään mm. oikeuden ilmaista vakaumuksensa. Jokaisella on myös sananvapaus. Näin ollen esim. tarkastuslautakunnan jäsenillä ja puheenjohtajalla

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

on lähtökohtaisesti oikeus halutessaan perustella omia näkemyksiään myös uskonnollisilla tai muilla vakaumuksellisilla argumenteilla ja ilmaista uskonnollinen tai vakaumuksellinen näkemyksensä. Uskonnollisessa argumentoinnissa ei ole kyse siitä, että muut joutuisivat osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnonharjoittamiseen. Uskonnollista argumentointia esiintyy edelleen eri puolilla yhteiskunnallista toimintaa, myös mm. eduskuntakeskusteluissa. Tällöin uskonnottomat tahot joutuvat hyväksymään sen, että tällaisia argumentteja voidaan käyttää. Toisaalta uskonnolliseen vakaumukseen nojautuvat joutuvat hyväksymään sen, että kaupungin toimintaan itsessään ei voi liittyä uskonnollisia elementtejä tai piirteitä.

Sananvapauden ja uskonnonvapauden rajoittaminen edellyttää painavaa yhteiskunnallista syytä. Esim. seksuaaliseen vähemmistöön kuuluvien henkilöiden ihmisarvon ja yhdenvertaisuuden turvaaminen voi olla tällainen syy. Kun vastakkain on yhtäältä uskonnon- ja sananvapaus ja toisaalta ihmisten yhdenvertaisuuden turvaaminen, joudutaan sovittamaan yhteen keskeisiä perusoikeuksia. Vaikka uskonnollisiin argumentteihin nojautuva puhe voi olla joltain osin mm. seksuaalisiin vähemmistöihin kuuluvia loukkaavaa, kyse ei kuitenkaan välttämättä ole sananvapauden suojan ulkopuolisesta vihapuheesta, kun kyse on oman näkemyksen puolustamisesta uskonnollisilla argumenteilla. Sen sijaan kun/jos henkilön tarkoituksena on nimenomaan jonkin ihmisryhmän solvaaminen tai loukkaaminen, sananvapaussuoja ei ulotu tällaisiin lausumiin.

Tässä tapauksessa tarkastuslautakunnan puheenjohtajan esittämät uskonnolliset näkemykset on koettu ongelmallisiksi erityisesti puheenjohtajan roolissa ja siinä vaadittavan objektiivisuuden näkökulmasta. Tältä osin kyse on mm. siitä, millaista menettelyä ja harkintaa puheenjohtajalta voidaan edellyttää pidettäessä erillään toiminta kaupungin edustajana lautakunnan puheenjohtajana ja toisaalta esitettäessä omia näkemyksiä yksityishenkilönä. Puheenjohtajan roolissa puheenjohtajan tulee pyrkiä toimimaan niin, ettei ole vaaraa siitä, että kuntalaisille ja ulkopuolisille syntyisi mielikuva, että hänen henkilökohtaisissa näkemyksissään olisi kyse jollakin tavoin kaupungin/tarkastuslautakunnan virallisesta kannasta tai linjasta.

Lisäksi on syytä todeta, että puheenjohtajan tehtävänä on hallintosäännön 90 §:n mukaisesti johtaa asioiden käsittelyä kokouksessa. Tämä tarkoittaa sitä, että asiat käsitellään lain ja hallintosäännön määrittämällä tavalla. Tämä pitää sisällään myös sen, että puheenjohtaja yhtenä tehtävänä on varmistaa, että toimielinten jäsenten esittämät – myös puheenjohtajan omasta kannasta tai vakaumuksesta eroavat – näkemykset pääsevät kokouksissa esille ja että ne käsitellään ja niistä päätetään asianmukaisesti. Edelleen on syytä todeta, ettei puheenjohtajalla ole oikeutta järjestää toimielimen toimintaa yksinomaan oman vakaumuksensa mukaisesti, vaan hänen on toimittava tasapuolisesti. Koska asiassa on tarkastuslautakunnan jäsenten kesken erilaisia näkemyksiä, valiokunta ei ole pystynyt selvittämään, onko puheenjohtaja estänyt hänen oman näkemyksensä vastaisten asioiden käsittelyä kokouksissa vai ovatko huomiotta jääneet esitykset hylätty asianmukaisen käsittelyn perusteella.

Valiokunnan kuulemissa on kuitenkin tullut ilmi, että tarkastuslautakunnan kokoustekninen työskentely on ilmeisesti jossain määrin jäsentymätöntä. Tällä voi olla vaikutusta siihen, miten lautakunnan jäsenten esityksiä on käsitelty lautakunnan kokouksissa ja miten jäsenet ovat kokeneet näkemystensä tulleen huomioiduiksi. Suullisten kuulemisten perusteella on päätettävissä, että puheenvuorojen myöntämisessä ei sinällään ole ollut erityisiä ongelmia. Eräät lautakunnan jäsenet ovat todenneet, että keskustelu on ollut vapaamuotoista, ja lopulta puheenjohtaja on päättänyt, että otetaanko jokin asian käsiteltäväksi tai huomioidaanko se tarkastustoiminnassa. Tältä osin on huomattava, että hallintosäännön kokousmenettelyä koskevat määräykset koskevat myös

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

tarkastuslautakuntaa. Puheenjohtajan tehtävä on mm. todeta keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu (hallintosääntö 95 §). Hallintosäännön 100 §:n 3 momentin 2) kohdan mukaan pöytäkirjaan tulee myös merkitä tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu samoin kuin äänestykset. Puheenjohtajalla ei kuntalain tai hallintosäännön mukaan ole yksin oikeutta päättää siitä, otetaanko jokin kokouksen kuluessa tehty kannatettu esitys päätettäväksi vai ei. Toimielimen on tarvittaessa äänestämällä päätettävä kantansa kokouksessa tehtyyn kannatettuun esitykseen.

Myös kritiikki, joka on kohdistettu puheenjohtajan katsaukseen vuoden 2022 tarkastuskertomuksessa liittyy kysymykseen siitä, millaisia kannanottoja puheenjohtaja voi esittää puheenjohtajan roolissa. Lähtökohtana on edellä todetu tavoin, että jokaisella on Suomen perustuslain takaama sananvapaus. Toisaalta puheenjohtajan täytyy ottaa huomioon myös se, että puheenjohtajana hän toimii lautakunnan ja kaupungin edustajana kuntalaisiin ja ulkopuolisiin nähden. Arviointikertomuksen puheenjohtajan katsauksen tarkoituksena on, että puheenjohtaja lautakunnan edustajana tuo esille lautakunnan työskentelyyn tai muuten tarkastustoimintaan liittyviä kiinnostavia huomioita ja/tai tekee yhteenvetoa lautakunnan työskentelystä, toiminnasta ja havainnoista tarkastusvuonna. Mikäli puheenjohtajan katsaus painottuu yksinomaan puheenjohtajan omiin henkilökohtaisiin näkemyksiin, puheenjohtajan ei tällöin voi katsoa esiintyvän lautakunnan edustajana niin kuin hänen puheenjohtajan katsausta kirjoittaessaan oletetaan toimivan. Toisaalta on niinkin, että puheenjohtajalla on katsottava olevan sananvapauden takaama oikeus tuoda esille myös henkilökohtaisia näkemyksiään, kunhan hän selkeästi toteaa, että kyse on hänen omista mielipiteistään eikä lautakunnan tai kaupungin kannasta. Saadun selvityksen mukaan puheenjohtajankatsauksen osalta lautakunta on ryhtynyt korjaaviin toimenpiteisiin niin, että lautakunta on päättänyt jatkossa luopua puheenjohtajan katsauksesta arviointikertomuksen alussa.

Osa tarkastuslautakunnan jäsenistä on viitannut puheenjohtajan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kohdistuneeseen epäasialliseen puheeseen ja ao. tahoihin kohdistuvien negatiivisten näkemysten vaikutukseen lautakuntatyöhön. Tilapäinen valiokunta toteaa, että yhdenvertaisuuslain mukaisesti myös henkilön tai ihmisryhmän ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaava käyttäytyminen on häirintää, jos loukkaava käyttäytyminen liittyy esim. henkilön tai ihmisryhmän seksuaaliseen suuntautumiseen ja näin luodaan mainitun syyn vuoksi henkilöä tai ihmisryhmää halventava tai nöyryyttävä ilmapiiiri. Koska sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kohdistuneiden puheiden osalta lautakunnan jäsenten näkemykset ovat eronneet tosistaan, tilapäinen valiokunta ei ole pystynyt varmistumaan tällaisten näkemysten tarkemmasta sisällöstä lautakunnassa ja niiden vaikutuksesta lautakuntatyöhön. On mahdollista, että lautakunnan jäsenillä on tässä suhteessa erilaisia käsityksiä siitä, mitä voidaan pitää normaalina ja hyväksyttävänä kielenkäyttönä ja mitä ei. Asia voi liittyä myös edellä todettuun oman näkemyksen puolustamisen uskonnollisilla argumenteilla. Tilapäinen valiokunta toteaa, että Joensuun kaupungissa ei hyväksytä minkäänlaista sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöihin kohdistuvaa epäasiallista puhetta tai käytöstä ja että tällaiseen käytökseen puututaan välittömästi. Tämä koskee niin kokouksissa, kokousten tauoilla kuin kokousten ulkopuolellakin kaupungin tiloissa tapahtuvaa toimintaa.

Kuulemisissa on viitattu yksittäiseen tapahtumaan kokoustauolla, jossa eräät henkilöt olisivat arvuutelleet lautakunnan ulkopuolisen henkilön seksuaalista suuntautumista. Tältä osin voidaan todeta, että jo yleisten hyvin tapojen mukaista ei ole arvuutella kokoustilanteiden tauoillakaan kenenkään sukupuoli-identiteettiin liittyviä seikkoja. Nytemmin asia on todettu mm. kaupungin turvallisemman tilan pelisäännöissä, joissa on todettu, että kunnioitamme jokaisen

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

itseäänrittelyoikeutta, emmekä tee oletuksia esimerkiksi toisten sukupuolesta, taustasta tai perhesuhteista.

Siltä osin kun on kyse tarkastuslautakuntien seminaarin ohjelmasta valiokunnan kuulemisessa on käynyt ilmi, että tarkastuslautakuntien seminaari on ollut tarkastuslautakunnan puheenjohtajan aloitteesta järjestetty tapahtuma ja puheenjohtaja on keskeisesti osallistunut seminaarin valmisteluun. Puheenjohtaja on myös suunnitellut seminaarin yhteyteen jonkinlaista musiikillista aamunavausta. Se, millaisia uskonnollisia elementtejä siihen olisi mahdollisesti liittynyt on jäänyt jossain määrin epäselväksi: todennäköisesti siihen olisi kuitenkin joltain osin liittynyt myös uskonnollisia piirteitä, koska kirjallisessa kuulemisessa lautakunnan puheenjohtaja on mm. todennut, että hän olisi toki voinut sopia, että seurakunnat ja Kimmel olisivat yhdessä halutessaan järjestäneet aamunavauksen vapaaehtoisuuden pohjalta. Tilapäinen valiokunta toteaa, että tunnustuksellisia uskonnollisia elementtejä sisältävä ohjelma ei kuulu kaupungin järjestämiin tilaisuuksiin.

Siltä osin kun on kyse tarkastuslautakunnan pitäjäkierroksen 16.3.2023 ohjelmasta, aloite pitäjäkierroksen ruokailupaikasta on tarkastuspäälliköltä saadun tiedon mukaan tullut puheenjohtajalta vierailua edeltävänä päivänä. Lautakunta ruokaili erään yhdistyksen tiloissa alun perin suunnitellun ruokailupaikan sijasta. Ruokailupaikasta ja siihen liittyvästä tutustumisesta yhdistykseen oli kerrottu lautakunnan jäsenille vierailupäivän aamuna matkalla ensimmäiseen vierailukohteeseen. Tähän vierailuun on liittynyt ainakin jonkinlaisia uskonnollisia elementtejä. Tarkastuspäälliköltä saadun tiedon mukaan aloite päiväkotivierailukohteesta on niin ikään tullut puheenjohtajalta. Tarkastuspäällikkö on tämän jälkeen sopinut vierailun päiväkodin kanssa. Tieto tästä vierailukohteesta on ollut 9.3.2023 lähetetyssä esityslistassa (joka koski pitäjävierailupäivää). Päiväkotivierailun osalta ei ole esitetty, että siihen olisi liittynyt uskonnollista sisältöä.

Laissa tai kaupungin hallintosäännössä ei ole toimielimen puheenjohtajan tehtävistä erityisiä säännöksiä, jotka koskisivat muita kuin kokouksen koollekutsumiseen ja kokouksen johtamiseen liittyviä puheenjohtajan tehtäviä. Siltä osin kuin erityisiä määräyksiä ei ole, lautakunta päättää yhdessä lautakunnan toimialaan kuuluvista asioista. Näin ollen lähtökohtaisesti lautakunnan tulee päättää yhdessä myös siitä, missä se vierailee, ellei lautakunta ole valtuuttanut esim. puheenjohtajaa tai jotakin muuta tahoa valitsemaan lautakunnan vierailukohteet tai jättänyt vierailuohjelman valmistelua puheenjohtajan tai jonkun muun tehtäväksi. Pitäjävierailun valmistelu on ilmeisesti jäänyt jossain määrin puheenjohtajan tehtäväksi, kun otetaan myös huomioon myös se, että tarkastuslautakunnassa ei ole esittelijää, vaan asiat käsitellään puheenjohtajan esittelystä. Kaupunki tekee yhteistyötä hyvin eritaustaisten tahojen kanssa. Joukossa on myös uskonnollistaustaisia yhteisöjä, jolloin vierailut tällaistenkin tahojen luokse voivat olla perusteltuja. Näin ollen sitä, että lautakunnan tutustumiskohteena on ollut uskonnollistaustainen yhdistys, ei voida pitää poikkeuksellisenä tai moitittavana.

Mitä tulee vierailun isännän/emännän järjestämään ohjelmaan vierailukohteena ollessa yhdistyksessä, vieraan on mahdollista etukäteen keskustella siitä, millaista ohjelmaan vierailijan toivon isännän/emännän järjestävän. Viime kädessä isäntä/emäntä lopulta ratkaisee esim. sen, miten hän tuo esille esim. vierailukohteen mahdollista uskonnollista tai muuta vakaumusellista taustaa. Kuten todettua, kaupunki tekee laajasti yhteistyötä erilaisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Toimijoiden taustalla on erilaisia maailmankatsomuksellisia näkemyksiä. Se, että vierailun isäntä/emäntä kertoo esim. omasta uskonnollisesta näkemyksestään ei sinällään merkitse sitä, että kyse olisi tunnustuksellisesta



Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

tilaisuudesta. Perustuslain mukaiseen uskonnonvapauteen kuuluu myös oikeus ilmaista vakaumuksensa.

Vierailun kohteen ollessa esim. uskonnollistaustainen on ilmeistä, että tämä tausta ja siihen liittyviä elementtejä voi tulla vierailun yhteydessä esille. Siltä osin kuin on kyse siitä, että vierailukohteessa esim. siunataan vierailijat, kyseessä voi olla sellainen uskonnon harjoittaminen, johon perustuslain uskonnonvapaussäännöksen mukaan kukaan ei ole velvollinen omantuntonsa vastaisesti osallistumaan. Toimenpiteen tarkempi sisältö on jäänyt epäselväksi, koska lautakunnan jäsenet ovat luonnehtineet tapahtumaa eri tavoin. Osan näkemyksen mukaan kyse on ollut yhdistyksen edustajan tavasta pikemminkin toivottaa siunausta matkaan kuin varsinaisesta uskonnollisesta siunauksesta. Osa jäsenistä taas on kokenut siunauksen uskonnonharjoittamisena. Esille ei kuitenkaan ole tullut seikkoja, joiden perusteella voisi päätellä, että nimenomaan lautakunnan puheenjohtaja olisi tällaisen tapatuman vierailun lopuksi järjestänyt tai että hänen olisi ollut tällaisesta mahdollisuudesta etukäteen tietoinen. Toki vierailun kohdistuessa uskonnollistaustaiseen kohteeseen, vieraan olisi syytä etukäteen sopia, että ohjelmassa ei ole mitään tunnustuksellisia elementtejä. Toisaalta vierailija ei voi - eikä vierailijan yleensä ole soveliastakaan – vaikuttaa isännän/emännän omaan persoonalliseen toimintatapaan. Mikäli tällöin vierailukohteen isännän/emännän toiminnassa tulee esille sellaista, joka on vierailijan oman vakaumuksen vastaista, vierailijan itsenä tehtäväksi jää jättäytyä tällaisen toiminnan ulkopuolelle.

Siltä osin kun on kyse ollut siitä, että onko pitäjäkierueen yhteydessä nautitulla lounaalla tuettu jotenkin vierailtua yhdistystä, voi todeta, että tilapäisen valiokunnan selvityksen mukaan ruokailun kustannukset ovat olleet (ilman arvionlisäveroa) seuraavat: lounas 4,82 euroa/hlö, kahvi 1,32 euroa/hlö ja pulla 0,88 euroa/hlö, yhteensä yhdeksältä henkilöltä 63,15 euroa eli noin 7,02 euroa/hlö. Ruokailu laskutettiin jälkikäteen. Ruokailuun ei voi katsoa sisältyvän tukea yhdistykselle.

Tarkastuslautakunnan jäsenten yhdistykseltä saama lahja on ollut tulitikkurasia ja tuikkukynttilä. Kyseisen lahjan arvo on hyvin vähäinen (korkeintaan muutamia kymmeniä senttejä); sen voi katsoa kuuluvan tavanomaiseen vieraanvaraisuuteen, jolloin lautakunnan jäsenillä on ollut halutessaan mahdollisuus ottaa tällainen lahja vastaan. Lahjan yhteydessä annetun rahankeräystilisiirron ei voida katsoa liittyvän uskonnonharjoittamiseen. On tavanomaista, että järjestöt ja yhdistykset pyrkivät keräämään lahjoituksia toimintansa tukemiseen. Rahapyyntöön ja tilisiirron on voinut halutessaan jättää huomiotta.

Jotkut tarkastuslautakunnan jäsenet ovat kuulemisissa nostaneet esille, että lautakunnan kokousasioista olisi kerrottu ulkopuolisille ilman perustetta. Tilapäinen valiokunta toteaa, että toimielimen sisäiset keskustelut ovat hyvän hallintotavan mukaisesti luottamuksellisia. Omien mielipiteiden esittelylle ei lähtökohtaisesti ole estettä, mutta muiden puheenvuoroista kertominen vaikeuttaa luottamuksellisuutta, jota hyvä kokoustyöskentely edellyttää. Yksiselitteistä on, että lautakunnan käsittelemistä salaista asioista ei voi kertoa ulkopuolisille mitään.

Kukaan tarkastuslautakunnan jäsenistä ei ole yksilöinyt mitään tapahtumaa, jossa olisi oikeudettomasti kerrottu lautakunnan käsittelemistä asioista tai käydyistä keskusteluista ulkopuoliselle. Valiokunnan tietoon ei muutoinkaan ole tullut, että salassa pidettäviä tietoja olisi kerrottu ulkopuolisille. Siltä osin kun käsityksellä lautakunnan asioiden kertomisesta ulkopuolisille mahdollisesti viitataan nyt selvittelyn kohteena oleviin seikkoihin, tilapäinen valiokunta toteaa, että sikäli kun jonkin toimielimen kokouksissa esiintyy epäasiallista tai muuten toisia loukkaavaa käytöstä, muuta epäasiallista tai toimielimen työskentelyä haittaavaa toimintaa eikä toimielin itse siihen puutu tai pysty puuttumaan, on selvää, että toimielimen

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

jäsenillä on oikeus – ja jopa velvollisuus - tuoda tämä esille, jotta asiaa pystytään toimielimen ulkopuolelta tarttumaan ja ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Siltä osin kun on tuotu esille puheenjohtajan äänenkäyttö ja muut eleet kokouksissa, lautakunnan jäsenten näkemykset ovat tältäkin osin eronneet. Jokaisella on oma persoonallinen tapansa esiintyä ja esittää asioita. Persoonalliset, mm. äänenkäyttöön tai eleisiin liittyvät piirteet, eivät ole sellaisia, jotka oikeuttaisivat esim. henkilön erottamiseen luottamustoimestaan. Asiassa jää epäselväksi, onko puheenjohtajan käytös äänenkäytön tai eleiden osalta ollut joissakin tilanteissa jollain tavalla normaalista persoonallisesta esiintymistavasta poikkeavaa vai onko kyseessä ollut kuulijan oma henkilökohtainen kokemus poikkeavasta käyttäytymisestä. Valiokunnan ei ole mahdollista tältä osin varmuudella arvioida asiaa. Toisaalta on yleisen elämäkokemuksen valossa oletettavaa, että mikäli puheenjohtajan käytös (esim. äänenkäyttö, epäasiallinen kommentointi tms.) olisi ollut selkeän poikkeuksellista tai voimakasta, kaikki lautakunnan jäsenet olisivat kiinnittäneet siihen jollakin tavoin huomiota. Nyt näin ei kuitenkaan ole, vaan henkilöön kohdistuvasta epäasiallisesta käytökset (esim. äänenkäytöstä) ovat kertoneet lähinnä sellaiset lautakunnan jäsenet, joiden näkemykset joltain ovat poikenneet puheenjohtajan näkemyksistä. Tämä viittaa siihen, näiden henkilöiden kynnys sille, mikä on koettu esim. epäasialliseksi äänenkäytöksi, on jossain määrin matalampi kuin niiden, jotka eivät ole nähneet toiminnassa huomautettavaa. Näin ollen kyse on ollut ainakin osittain myös henkilökohtaisesta kokemuksesta. Arvioitaessa toiminnan hyväksyttävyyttä silloin, kun toimintaan voi liittyä esim. jonkinlaisen sanktion mahdollisuus, tulee lähteä ensisijaisesti siitä, miten objektiivisesti asiaa tarkasteleva ihminen kokee tilanteen ja mitä tästä näkökulmasta voidaan pitää hyväksyttävänä.

#### Luottamuksen arviointia

Edellä todetun perusteella lautakunnan toimintaa arvostelleiden lautakunnan jäsenten tyytymättömyys kohdistuu nimenomaan puheenjohtajan toimintaan. Yksittäisen toimielimen jäsenen erottaminen ei ole epäluottamuksen perusteella mahdollista. Erottaminen koskee aina kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä, myös varajäseniä. Kuntalain sääntely mahdollistaa myös toimielimen puheenjohtajiston erottamisen, jos puheenjohtaja tai joku varapuheenjohtajista ei nauti valtuuston luottamusta. Erottispäätös koskee koko puheenjohtajistoa.

Valtuusto voi enemmistöpäätöksellä erottaa valitsemansa luottamushenkilöt kesken heidän toimikautensa, jos he ovat menettäneet valtuuston luottamuksen. Tarkastuslautakunnan tulee nauttia valtuuston luottamusta. Erottaminen perustuu käytännössä poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteista. Peruste voi olla esim. toimielimen työskentelyä selvästi haittaavat vaikeat sisäiset ristiriidat. Myös valtuuston hyväksymien strategisten linjausten vastainen toiminta voi olla peruste erottaa toimielin. Epäluottamus voi aiheutua yhden tai useamman jäsenen toiminnasta.

Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan KHO 9.10.2014 t. 3009 todennut, että kysymys siitä, mitkä seikat voivat johtaa laissa tarkoitetulla tavalla valtuuston luottamuksen menettämiseen, ei ole ensisijaisesti oikeudellinen arviointikysymys, vaan poliittisen tai muun tarkoituksenmukaisuusharkinnan alaan kuuluva kysymys. Asian luonteen mukaisesti valtuustolla on tällaisessa asiassa suuri harkintavalta, jota kuitenkin rajoittavat hallintolain 6 §:n mukaiset hallinnon oikeusperiaatteet.

Hallintolain 6 §:n mukaisista periaatteista yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että oikeudellisesti samanlaisissa tapauksissa asiat on ratkaistava samalla tavalla. Lisäksi ratkaisujen on oltava johdonmukaisia. Tarkoitussidonnaisuusperiaate edellyttää viranomaisen edistävänä viranomaisen oman tehtävän toteuttamista ja

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

kulloinkin sovellettavan lain tavoitteita. Harkintavaltaa on käytettävä hyväksyttävään ja kunnan edun kannalta perusteltavaan tarkoitukseen. Tarkoitussidonnaisuusperiaate myös kieltää jonkin yksittäisen tahon perusteettoman suosimisen (ja kääntäen jonkin tahon perusteettoman syrjimisen). Objektiviteettiperiaate edellyttää asiallista ja puolueetonta toimintaa. Suhteellisuusperiaate tarkoittaa puolestaan sitä, että käytettävät keinot on mitoittava oikein; käyttävät keinot eivät esim. saa johtaa ihmisten oikeuksien rajoittamiseen tai omaisuudelle aiheutuvaan haitaan enempää kuin on perusteltua ottaen huomioon keinojen tavoitteena oleva päämäärä. Luottamuksensuojaperiaate tarkoittaa, että yksityisen on voitava luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen sekä hallintopäätösten pysyvyyteen.

Tilapäisen valiokunnan asettamiseen johtaneessa aloitteessa tarkoitettussa tilanteessa on kyse siitä, onko lautakunnan puheenjohtaja noudattanut toiminnassaan kaupungin toimintaa sääteleviä ja ohjaavia sääntöjä, periaatteita, strategiaa ja käytäntöjä ja onko toiminta ollut puolueetonta ja objektiivista ja käytös asiallista ja kunnioittavaa. Saadun selvityksen perusteella on arvioitava, heikentävätkö osan lautakunnan jäsenitä kuulemisissa esille tuomat seikat valtuuston luottamusta tarkastuslautakunnan toimintakykyyn niin, että tilapäinen valiokunta voi esittää tarkastuslautakunnan erottamista ja valtuusto sitten erottaa tarkastuslautakunnan.

Toimielimen ja sen jäsenten tulee noudattaa kaupunginvaltuuston hyväksymiä sääntöjä, strategiaa ja periaatteita. Niin ikään toimielimen tulee noudattaa kaupunginhallituksen hyväksymiä ohjelmia ja periaatteita. Toimielimen ja sen jäsenten on siten toiminnassaan noudatettava mm. kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Joensuun kaupungin strategiassa on kaupungin arvoiksi todettu, että toimimme yhdessä, yhdenvertaisesti, rohkeasti ja kestävästi. Strategian mukaan on monta tapaa olla joensuulainen. Kunnioitamme toisiamme ja annamme jokaisen elää omannäköistään elämää. Kohtelemme kaikkia ihmisiä oikeudenmukaisesti. Toivotamme kaikki ihmiset tervetulleeksi.

Kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on todettu, että tarkkaavaisuuden kiinnittäminen siihen, että ketään ei aseteta ilman hyväksyttävää syytä eri asemaan sukupuolen, iän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, mielipiteen, vakaumuksen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella, on yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on asetettu toimenpidesuunnitelma, joilla yhdenvertaisuutta kaupungissa edistetään. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman taustalla ovat myös edellä mainitut strategiassa määritellyt kaupungin arvot.

Kaupungin turvallisemman tilan pelisäännöt kiteyttävät kunnioittavan kohtaamisen elementit ja ohjeistavat puuttumaan aktiivisesti havaittuun epäasialliseen käyttäytymiseen. Pelisäännöissä on mm. todettu, että kohtaamme uudet aiheet, henkilöt ja näkökulmat ennakkoluulottomasti. Annamme toisille tilaa, kiinnitämme huomiota sanavalintoihimme ja muistamme tapahtumien osallistujien moninaisuuden. Kunnioitamme jokaisen itsemäärittelyoikeutta emmekä tee oletuksia esimerkiksi toisten sukupuolesta, taustasta tai perhesuhteista. Niin ikään pelisäännöissä on todettu, että on inhimillistä tehdä virheitä. Saatamme loukata tahattomasti ja puhua harkitsemattomasti, esimerkiksi puhumalla vahingossa toisen päälle tai käyttämällä tahattomasti jotakin toista loukkaavaa sanaa. Huomautamme tällaisesta asiallisesti ja syyllistämättä. Osaamme pyytää anteeksi. Pelisäännöt on julkaistu joulukuussa 2022. Niitä ei ole käsitelty tai hyväksytty missään toimielimessä, vaan ne on valmisteltu työryhmätyönä liittyen lapsiystävällinen kunta -hankkeeseen. Sinällään turvallisemman tilan

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

pelisäännöissä ei ole mitään sellaista, joka ei jo hyvien käytöstapojen mukaan kuuluisi jokaisen noudatettaviin periaatteisiin.

Edellä todetuin tavoin valiokunnan selvityksissä on käynyt ilmi, että tarkastuslautakunnan jäsenten ja varajäsenten näkemykset ovat selkeästi jakautuneet kahtia. Valiokunnalla ei ole perusteita epäillä kenenkään lautakunnan jäsenen tai varajäsenen esittämiä omia kokemuksia lautakunnan toiminnasta. Kukin lautakunnan jäsen tulkitsee tapahtumia omasta näkökulmastaan ja omaa taustaansa ja maailmankatsomustaan vasten. Valiokunnan on mahdotonta tietää, mitä missäkin yksittäisessä esiin nostetussa tilanteessa on tapahtunut, jos vastakkain on kaksi toisistaan poikkeavaan näkemystä tapahtumista. Valiokunnan tehtävänä ei ole toimia tuomioistuimena ja ratkaista sitä, mikä näkemys on oikea tai väärä. Valiokunnan tehtävänä on pyrkiä selvittämään käytettävissään olevien keinoin valiokunnan asettamisen perustana olevassa aloitteessa mainittuja seikkoja, joilla voi olla vaikutusta arvioitaessa, nauttiiko tarkastuslautakunta valtuuston luottamusta vai ei. Tarkastuslautakunnan toiminnassa esille tulleiden moitittavien seikkojen tulisi olla sellaisia, että heikentävät luottamusta siihen, että tarkastuslautakunta voi hoitaa tehtävänsä asianmukaisesti. Lautakuntaa ei voi erottaa vain sillä perusteella, että joku tai jotkut jäsenet tai heidän toimintansa ei miellytä ja näistä jäsenistä halutaan eroon.

Oikeudellisesti on mahdollista, että valtuuston epäluottamus perustuu tarkastuslautakunnan toimintaedellytysten heikkenemiseen esim. siksi, että lautakunta tai esim. tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ei toimi kaupungin strategian, ohjelmien tai suunnitelmien mukaisesti tai puheenjohtaja esittää epäasiallisia ja loukkaavia kannanottoja jostakin väestöryhmästä tai puheenjohtaja toimii niin, että hänen henkilökohtaiset mielipiteensä on mahdollista käsittää kaupungin viralliseksi näkemykseksi jossakin asiassa taikka puheenjohtajana ei salli tuoda esille tai ota asianmukaisesti käsiteltäväksi esityksiä, jotka poikkeavat hänen kannastaan tai vakaumuksestaan. Kaupunginvaltuuston tehtävä on päättäjänä arvioida, ovatko selvityksissä esille tulleet seikat sellaisia, että ne aiheuttavat sen, että lautakunta ei nauti valtuuston luottamusta. Viime kädessä kyse on poliittisesta arviosta.

Se, että tapahtumista on tarkastuslautakunnan jäsenillä ja varajäsenillä erilaisia näkemyksiä osoittaa, että osa lautakunnan jäsenistä kokee, etteivät lautakunnan puheenjohtajan toimintatavat ole olleet asianmukaisia. Tällainen kokemus voi vaikuttaa epäasialliseksi toiminnan kokevien jäsenten toimintaan ja siten lautakunnan toimintaedellytyksiin. Toisaalta enemmistö lautakunnan jäsenistä ja varajäsenistä ja tarkastuspäällikkö on kuitenkin sitä mieltä, että puheenjohtajan toiminta ei ole ollut epäasiallista ja lautakunta pystyy hoitamaan tehtävänsä. Tarkastuslautakunta on myös saanut tehtyä tarkastuskertomuksen, ja lautakunta on kokoontunut edelleen säännöllisesti, mikä osoittaa, että lautakunta on haasteista huolimatta kyennyt hoitamaan keskeisimmän tehtävänsä.

### **Esteellisyys**

Valtuustossa valtuutettujen esteellisyyssperusteet ovat lievemmät kuin kunnanhallituksessa. Jos erotettavat luottamushenkilöt ovat myös valtuutettuja, he eivät KHO:n ratkaisun 1998:19 mukaan ole esteellisiä käsittelemään toimielimen erottamista valtuustossa. Em. KHO:n päätös koskee koko toimielimen erottamista kollektiivisesti. Sen sijaan jos kyse on puheenjohtajiston erottamisesta, erottamispäätöksen voi nähdä kohdistuvat sillä tavoin yksilöidymmin henkilöihin, että puheenjohtajien ollessa valtuutettuja heidän voi katsoa olevan esteellisiä osallistumaan asiasta päättämiseen.

Tilapäinen valiokunta  
Kaupunginvaltuusto

§ 22  
§ 129

22.11.2023  
11.12.2023

### **Tilapäisen valiokunnan huomioita**

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan on jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- tasapuolisuuteen ja yhdenvertaisuuteen lautakunnan toiminnassa/työskentelyssä
- hyvän hallinnon periaatteisiin
- asianmukaiseen suhtautumiseen sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin
- ei esitä henkilökohtaisia mielipiteitään niin, että ne voidaan käsittää lautakunnan tai kaupungin kannaksi

Tarkastuslautakunnan on jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- turvallisemman tilan pelisääntöihin

### **Tilapäisen valiokunnan puheenjohtajan päätösesitys**

Tilapäinen valiokunta päättää

esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää todeta edellä mainittuun pohjautuen tarkastuslautakunnan nauttivan kaupunginvaltuuston luottamusta ja että tarkastuslautakunta voi jatkaa tehtävässään ja

pyytää tilapäisen valiokunnan esityksestä lausunnon kaupunginhallituksesta ja liittää lausunnon valiokunnan valtuustolle menevän päätösesityksen liitteeksi.

Keskustelu:

Keskustelussa Timo Puustinen ja Jasmin Pyöriäinen kannattivat pohjaesitystä.

Keskustelussa Maija Kuivalainen esitti, että tilapäinen valiokunta esittää, että kaupunginvaltuusto päättää todeta, että tarkastuslautakunnan puheenjohtajisto on menettänyt kaupunginvaltuuston luottamuksen ja että tarkastuslautakunnan puheenjohtajisto tulee erottaa. Jarno Pitko kannatti Maija Kuivalaisen esitystä.

Koska oli tehty esitys puheenjohtajiston erottamisesta, Matti Ketonen esitti, että tilapäinen valiokunta esittää, että kaupunginvaltuusto päättää todeta, että koko tarkastuslautakunta on menettänyt kaupunginvaltuuston luottamuksen ja että koko tarkastuslautakunta tulee erottaa. Outi Mara kannatti Matti Ketosen esitystä.

Ensimmäisessä äänestyksessä asetettiin vastakkain Maija Kuivalaisen ja Matti Ketosen esitykset. Ne, jotka kannattivat Maija Kuivalaisen esitystä äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Matti Ketosen esitystä äänestivät EI. Äänestys tehtiin nimenhuutoäänestyksenä. Jaa-ääniä annettiin neljä kappaletta (Maija Kuivalainen, Jasmin Pyöriäinen, Satu-Sisko Eloranta, Jarno Pitko) ja ei-ääniä 2 kappaletta (Matti Ketonen, Outi Mara), tyhjiä yksi (Timo Puustinen).

Toisessa äänestyksessä asetettiin vastakkain puheenjohtajan pohjaesitys ja ensimmäisessä äänestyksessä voittanut Maija Kuivalaisen esitys. Ne, jotka kannattivat puheenjohtajan pohjaesitystä äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Maija Kuivalaisen esitystä äänestivät EI. Äänestys tehtiin nimenhuutoäänestyksenä. Jaa-ääniä annettiin viisi kappaletta (Jasmin Pyöriäinen, Satu-Sisko Eloranta, Matti Ketonen, Outi Mara, Timo Puustinen) ja ei-ääniä kaksi kappaletta (Maija Kuivalainen, Jarno Pitko).

|                       |       |            |
|-----------------------|-------|------------|
| Tilapäinen valiokunta | § 22  | 22.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto    | § 129 | 11.12.2023 |

**Päätös:**

Puheenjohtaja totesi, että edellä selostetun käsittelyn tuloksena tilapäinen valiokunta on hyväksynyt puheenjohtajan pohjaesityksen.

Maija Kuivalainen jätti päätökseen eriävän mielipiteen. Eriävän mielipiteen perustelut: Kuulemisten ja osin edellä esitetyn tilapäisen valiokunnan esittelytekstissä nostettujen asioiden perusteella tulkitseen, että tarkastuslautakunnan puheenjohtaja on toiminut tavalla, joka ei osoita puheenjohtajalta edellytettävää luottamuksellisuutta.

KV 11.12.2023 § 129  
1299/00.01.02.05/2023

Edellä on lautakunnan puheenjohtajiston esteellisyyden osalta viitattu siihen, että puheenjohtajisto (puheenjohtajistoon kuuluvien ollessa valtuutettuja) olisi esteellinen käsittelemään omaa erottamistaan valtuustossa, kun käsitellään pelkästään puheenjohtajiston erottamista. KHO on ratkaisussaan 2021:141 todennut, että puheenjohtajiston erottamista valmistelevaan perustettavan tilapäisen valiokunnan asettamista koskevan aloitteen käsittelyn ei voi katsoa koskevan puheenjohtajistoon kuuluvia valtuutettuja kuntalain 97 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla henkilökohtaisesti. Perusteluissa KHO myös totesi, että kuntalain 35 §:n 1 momentin mukaisessa tilapäisen valiokunnan asettamista koskevassa päätöksenteossa on kysymys kuntalain 34 §:n mukaisten erottamispäätösten valmistelusta. Tämän vuoksi esteellisyyttä yhtäältä tilapäistä valiokuntaa asetettaessa ja toisaalta toimielintä tai puheenjohtajistoa erotettaessa on arvioitava samoista lähtökohdista. Näin ollen em. KHO:n ratkaisun nojalla lautakunnan puheenjohtajisto (kun puheenjohtajistoon kuuluvat ovat samalla valtuutettuja) ei ole valtuustossa esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn niiltäkään osin, kuin kyse on mahdollisesti pelkästään lautakunnan puheenjohtajiston erottamisesta.

**Ehdotus:**

Tilapäinen valiokunta esittää, että kaupunginvaltuusto päättää

todeta edellä mainittuun pohjautuen tarkastuslautakunnan nauttivan kaupunginvaltuuston luottamusta ja että tarkastuslautakunta voi jatkaa tehtävässään.

**Keskustelu:**

Ennen keskustelun aloittamista tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja Satu-Sisko Eloranta piti puheenvuoron. Tämän jälkeen asiassa käytiin keskustelu, jossa 11 valtuutettua käytti puheenvuoroja.

Keskustelussa valtuutettu Maija Kuivalainen ehdotti tilapäisen valiokunnan pohjaehdotuksesta poiketen, että kaupunginvaltuusto päättää todeta, että tarkastuslautakunnan puheenjohtajisto on menettänyt kaupunginvaltuuston luottamuksen ja että tarkastuslautakunnan puheenjohtajisto tulee erottaa.

Valtuutettu Helmi Vanhanen kannatti ensimmäisenä Maija Kuivalasen tekemää muutosesitystä.

Merkittiin, että valtuutettu Karita Kaita poistui kokouksesta kello 20:20 henkilökohtaisen esteen vuoksi. Tilalle ei tullut varavaltuutettua, joten paikalla oli tämän jälkeen 58 valtuutettua.

|                       |       |            |
|-----------------------|-------|------------|
| Tilapäinen valiokunta | § 22  | 22.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto    | § 129 | 11.12.2023 |

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että kannatetusta muutosesityksestä on äänestettävä Cloud Meetingissä.

Puheenjohtaja totesi, että niiden, jotka kannattavat tilapäisen valiokunnan pohjaehdotusta tulee äänestää JAA, ja niiden, jotka kannattavat Maija Kuivalaisen tekemää kannatettua muutosesitystä, tulee äänestää EI.

Toimitetussa äänestyksessä annettiin 37 JAA-ääntä, 19 EI-ääntä, 2 tyhjää, yhteensä 58 ääntä.

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto on täten hyväksynyt tilapäisen valiokunnan päätösehdotuksen.

**Päätös:**

Edellä selostetun käsittelyn tuloksena kaupunginvaltuusto hyväksyi tilapäisen valiokunnan päätösehdotuksen.

Valtuutetut Antti Saarelainen, Anni Järvinen ja Petteri Tahvanainen jättivät päätökseen eriävät mielipiteensä.

Lisäksi Maija Kuivalainen jätti päätökseen eriävän mielipiteen. Kuivalaisen eriävän mielipiteen perustelut: "Kuulemisten ja osin edellä esitetyn tilapäisen valiokunnan esittelytekstissä nostettujen asioiden perusteella tulkitsem, että tarkastuslautakunnan puheenjohtaja on toiminut tavalla, joka ei osoita puheenjohtajalta edellytettävää luottamuksellisuutta."

Merkittiin, että valtuutettu Petja Vuojärvi poistui kokouksesta kello 20:42 asian käsittelyn päätyttyä henkilökohtaisen esteen vuoksi. Tilalle ei tullut varavaltuutettua, joten paikalla oli tämän jälkeen 57 valtuutettua.

**Liitteet**

- 6 KH 27.11.2023 § 447 Kaupunginhallituksen lausunto tilapäisen valiokunnan esityksestä kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan luottamusta koskevassa asiassa
- 7 Äänestystulosraportti KV 11.12.2023 § 129 tilapäinen valiokunta vs Kuivalainen

**Oheismateriaali**

Tilapäisen valiokunnan selvityspyyntö  
Muistio vastauksista tilapäisen valiokunnan kysymyksiin 05102023  
Kuulemiset 01112023\_15112023 Lopullinen 17112023

|                                 |       |            |
|---------------------------------|-------|------------|
| Kaupunginvaltuusto              | § 62  | 29.05.2023 |
| Henkilöstö- ja työllisyysjaosto | § 78  | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus               | § 457 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto              | § 130 | 11.12.2023 |

### **Valtuutettu Maija Kuivalaisen ym. valtuustoaloite rasisminvastaisen työn vahvistamisesta**

KV 29.05.2023 § 62

Valtuutettu Maija Kuivalainen jätti 29.5.2023 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen rasisminvastaisen työn vahvistamisesta.

Valtuustoaloitteen olivat allekirjoittaneet myös Ville-Pekka Timonen, Alia Dannenberg, Anni Järvinen, Petteri Tahvanainen, Helmi Vanhanen, Ella Partanen, Anniina Kontiokorpi, Hannele Autti, Jasmin Pyöriäinen, Mika Piironen, Virve Mikkonen, Anni Torni, Wilma Poutanen, Jenni Laasonen, Anu Honkanen, Satu-Sisko Eloranta, Jenni Mainonen, Jukka Hirvonen, Karita Kaita, Pekka Rätty, Hannu Holopainen, Ari Tielinen ja Merja Mäkisalo-Ropponen.

#### **Päätös:**

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

HETYJ 21.11.2023 § 78

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 5.6.2023 lähettää asian henkilöstöpalvelujen valmisteltavaksi.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Joensuu

1. tekee aktiivisia toimia maahanmuuttaneiden poismuuton vähentämiseksi laajentamalla rasisminvastaista työtä.
2. Konkreettisina toimenpiteinä aloitteessa esitetään mm. rasisminvastaisen työryhmän muuttamista ohjausryhmäksi ja
3. osoittaa riittävän henkilöresurssia toiminnan koordinointiin.

Vastaus aloitteeseen:

#### **Kohta 1, rasisminvastainen työ Joensuussa**

Joensuun kaupungille on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Hetyj 20.6.2023), johon on koottu kaupungin palveluja sekä henkilöstöä koskevat tavoitteet ja toimenpiteet tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Asetettujen tavoitteiden toteutumista seuraa koordinaatioryhmä ja se raportoi niistä vuosittain henkilöstö- ja työllisyysjaostolle, joka lähettää raportin tiedoksi myös kaupunginhallitukselle.

Kaupungilla on valmisteilla perehdytyskurssi yhdenvertaisuusasioihin. Kurssin sisältö koskee laajasti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, mukaan lukien rasismien. Kurssi tulee olemaan osana henkilöstön perehdytystä. Myös luottamushenkilöillä on mahdollisuus käydä kurssiaineisto läpi.

Joensuun kaupunki pyrkii edistämään yhdenvertaisuutta rekrytoinneissa. Käytössä on anonyymi rekrytointi, ja kaupunki on osa Romakon työnantajapoolia, joka ehkäisee romanitaustaisten syrjintää työmarkkinoilla. Joensuun kaupunki on järjestänyt henkilöstölle koulutusta monimuotoisuuden edistämisestä ja vahvistamisesta työyhteisössä. Koulutuksen avulla pyritään ehkäisemään kaupungin omista rekrytoinneista turhia hakijoita rajoittavia tekijöitä.



|                                 |       |            |
|---------------------------------|-------|------------|
| Kaupunginvaltuusto              | § 62  | 29.05.2023 |
| Henkilöstö- ja työllisyysjaosto | § 78  | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus               | § 457 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto              | § 130 | 11.12.2023 |

Pitkäjänteistä osallisuutta edistävää työtä Joensuun kaupunki tekee mm. Joensuun osallisuusohjelmassa sovituin toimenpitein. Joensuun kaupungin hallinnoiman Yhdistykset yhdessä Joensuussa –hankkeen yhtenä toimenpiteenä on järjestöjen toimintojen kartoittaminen osana kansainvälisten osaajien asettautumisessa Joensuuhun. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n Kaksin – kohti kaksisuuntaista kotoutumista - hankkeen kanssa sekä hyödynnetään Yhdessä vapaaehtoiseksi -hankkeen kokemuksia vapaaehtoistoiminnan kehittämisestä.

International House Joensuu on laajasti mukana verkostoissa ja hankevalmisteluissa, joissa kehitetään ulkomailta Joensuuhun muuttaneiden palveluja sekä tuetaan heidän asettautumistaan ja kotoutumistaan Joensuuhun. Hankkeissa on yhtenä keskeisenä kehittämiskohteena yhteiskunnan ja työpaikkojen vastaanottavuuden parantaminen. Työpaikkojen moninaisuutta arvostavat ja moninaisuuden mahdollistavat, hyvät ja (psykologisesti) turvalliset työkäytännöt ehkäisevät tehokkaasti rasismia työpaikoilla ja rekrytoinneissa.

## **Kohta 2, rasisminvastaisen työryhmän muuttaminen ohjausryhmäksi**

Joensuun seudun rasismin vastaisen toimikunnan tehtävänä on välittää ajantasaista tietoa ja havaintoja väestösuhteiden tilasta, tutkimuksesta ja koulutusmahdollisuuksista sekä edistää toimijoiden ja kuntalaisten yhteistyötä ja hyviä väestösuhteita. Ryhmässä on laaja edustus kunnista, oppilaitoksista, järjestöistä ja viranomais-toimijoista. Toimikunnan puheenjohtaja on Itä-Suomen yliopistolta ja varapuheenjohtaja Joensuun kaupungin International House Joensuusta. Tavoitteena on, että toimikunta kattaa mahdollisimman laajasti Pohjois-Karjalan alueen toimijat. Toimikunta kokoontuu 3-5 kertaa vuodessa ja tarvittaessa muodostetaan alatyöryhmiä teemoittain. Ryhmä tekee rasismin vastaista viestinnällistä ja koulutuksellista työtä; tavoitteena on havaita, puuttua ja ennaltaehkäistä rasismia sekä antaa tukea ja neuvontaa rasismia kohdanneille ja heidän läheisilleen. Ryhmä voi tarvittaessa myös auttaa tekemään rikosilmoituksen. Myös Joensuun kaupungin verkkosivuilla on palautelomake (Joensuu kaupunki hallinto/yhdenvertaisuus/turvattomasta tilanteesta ilmoittaminen), johon voi tehdä turvallisuushavainnon syrjinnästä, häirinnästä ja turvattomista tilanteista.

Toimijat nimittävät omat edustajansa rasismin vastaiseen toimikuntaan, osallistujien määrää ei ole rajoitettu. Toimikunta viestii rasististen käsitysten ja rakenteiden sekä muiden ennakkoluulojen purkamisen tavoista, rasismin vastaisen toiminnan merkityksestä sekä tukee työorganisaatioita arjen rasismien ja rakenteisiin piiloutuneen rasismien tunnistamisessa ja purkamisessa. Konkreettiset rasistisia rakenteita ja käsityksiä purkavat teot tulee toteuttaa kunkin työorganisaation sisällä. Toimikunta voi tukea työorganisaatioita hankerahoituksen hakemisessa rasismien vastaisen toiminnan vahvistamiseksi.

## **Kohta 3, resurssin osoittaminen toiminnan koordinointiin**

Tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan jatkuvasti ja tarvittaessa on mahdollista tehdä muutoksia esimerkiksi tehtäväkuvia uudistamalla. Kokonaan uusien tehtävien perustamista tulee harkita tarkoin tämänhetkessä taloustilanteessa, jossa talouden sopeutustarpeen johdosta strategian linjausten mukaisesti kaupungin talousarvion- ja suunnitelmaan 2024-2026 on sisällytetty talouden tasapainon varmistava ohjelma.

|                                 |       |            |
|---------------------------------|-------|------------|
| Kaupunginvaltuusto              | § 62  | 29.05.2023 |
| Henkilöstö- ja työllisyysjaosto | § 78  | 21.11.2023 |
| Kaupunginhallitus               | § 457 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto              | § 130 | 11.12.2023 |

Edellä kuvatut Joensuun kaupungin käynnissä olevat toimenpiteet sekä rasismien vastaisen toimikunnan toimiminen nykyisellä periaatteella ovat sekä toiminnan että tämänhetkisten resurssien käytön näkökulmasta tarkoituksenmukaisia.

Valmistelijat: työhyvinvointipäällikkö, kotouttamispäällikkö, hyvinvointi- ja osallisuuspäällikkö, henkilöstöjohtaja ja markkinointijohtaja.

**Henkilöstöjohtajan päätösehdotus:**

Henkilöstö- ja työllisyysjaosto päättää

esittää kaupunginhallitukselle, että se antaa edellä esitetyn vastauksen Maija Kuivalaisen ynnä muiden valtuustoaloitteeseen, ja toteaa, että aloite on loppuun käsitelty.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KH 27.11.2023 § 457

**Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena valtuutettu Maija Kuivalaisen ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 11.12.2023 § 130  
883/00.02.00.03/2023

**Ehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena valtuutettu Maija Kuivalaisen ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

**Keskustelu:**

Asiassa käytiin keskustelu, jossa kaksi valtuutettua käytti puheenvuoron.

Keskustelussa ei tehty päätösehdotuksesta poikkeavia esityksiä.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

**Liitteet**

8 Valtuutettu Maija Kuivalaisen ym. valtuustoaloite rasisminvastaisen työ vahvistamisesta

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 452 | 27.11.2023 |
| Kaupunginvaltuusto | § 131 | 11.12.2023 |

**Kaupunginvaltuuston kokoontuminen kevätkaudella 2024**

KH 27.11.2023 § 452

Kuntalain 94 §:n mukaan valtuusto kokoontuu päättämääräaikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo se tarpeelliseksi.

Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäjäsen valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa.

Kaupunginvaltuuston vuoden 2024 kevätkauden kokoukset on suunniteltu pidettäväksi maanantaisin **19.2., 25.3., 29.4., 27.5. ja 17.6. alkaen klo 17:00.**

Kaupunginvaltuuston talousseminaari/-iltakoulu pidetään ma 22.1.2024 klo 9:00-15:30.

Iltakouluja ja seminaareja pidetään tarvittaessa ja niistä sovitaan erikseen.

Valmistelija: hallintopalvelut

**Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä tiedokseen yllä esitetyt suunnitellut kokousajankohdat.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 11.12.2023 § 131  
1585/00.01.02.04/2023

**Ehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä tiedokseen yllä esitetyt suunnitellut kokousajankohdat.

**Päätös:**

Hyväksyttiin keskustelutta yksimielisesti.

Kaupunginvaltuusto

§ 132

11.12.2023

**Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite Metsäpääkaupunki Joensuu -ohjelman jalkauttamisesta koulujen ja kaupunkilaisten arkeen**

KV 11.12.2023 § 132  
1766/00.02.00.03/2023

Keskustan valtuustoryhmä jätti 11.12.2023 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen Metsäpääkaupunki Joensuu -ohjelman jalkauttamisesta koulujen ja kaupunkilaisten arkeen.

**Päätös:**

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

**Liitteet**

- 9 Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite Metsäpääkaupunki Joensuu -ohjelman jalkauttamisesta koulujen ja kaupunkilaisten arkeen

Kaupunginvaltuusto

§ 133

11.12.2023

**Valtuutettu Ella Partasen ynnä muiden valtuustoaloite seksuaalisen häirinnän poistamisesta Joensuun kaupungin työpaikoilla, kouluissa ja palveluissa**

KV 11.12.2023 § 133  
1767/00.02.00.03/2023

Valtuutettu Ella Partanen jätti 11.12.2023 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen seksuaalisen häirinnän poistamisesta Joensuun kaupungin työpaikoilla, kouluissa ja palveluissa.

Valtuustoaloitteen olivat allekirjoittaneet myös Helmi Vanhanen, Sari Koskinen, Maija Kuivalainen, Anni Järvinen, Päivi Armila, Antti Saarelainen, Sari Huovinen, Anssi Jumppanen, Mika Piironen, Jasmin Pyöriäinen, Marjatta Rätty, Sami Laitila, Anniina Kontiokorpi, Wilma Poutanen, Anni Torni, Virve Mikkonen, Hannu Holopainen, Margareetta Rätty, Anu Honkanen, Tapani Nuutinen, Ville Toivanen, Karita Kaita, Pertti Vainionpää, Petja Vuojärvi, Timo Puustinen, Jukka Hirvonen, Jenni Mainonen, Satu-Sisko Eloranta, Ari Tielinen, Päivi Ainasto, Timo Elo, Anu Vehviläinen, Merja Mäkisalo-Ropponen ja yksi valtuutettu, jonka nimestä ei saatu selvää.

**Päätös:**

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

**Liitteet**

- 1 Valtuutettu Ella Partasen ynnä muiden valtuustoaloite seksuaalisen häirinnän poistamisesta Joensuun
- 0 kaupungin työpaikoilla, kouluissa ja palveluissa

Kaupunginvaltuusto

§ 134

11.12.2023

**Valtuutettu Anni Järvisen ynnä muiden valtuustoaloite selvityksestä kaupungin sisäisistä vuokrista ja omien tilojen vuokrauksesta**

KV 11.12.2023 § 134  
1768/00.02.00.03/2023

Valtuutettu Anni Järvinen jätti 11.12.2023 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen selvityksestä kaupungin sisäisistä vuokrista ja omien tilojen vuokrauksesta.

Valtuustoaloitteen olivat allekirjoittaneet myös Petteri Tahvanainen, Pekka Kukkonen, Maija Kuivalainen, Jussi Wihonen, Anu Vehviläinen, Pekka Puustinen, Päivi Eteläpää, Arto Pippuri, Päivi Ainasto, Jouni Porokka, Petja Vuojärvi, Timo Puustinen, Jenni Mainonen, Satu-Sisko Eloranta, Ari Tielinen, Hannu Holopainen, Margareetta Rätty, Anu Honkanen, Tapani Nuutinen, Ville Toivanen, Karita Kaita, Pertti Vainionpää, Teemu Arponen, Jari Korhonen, Marjatta Rätty, Sami Laitila, Anniina Kontiokorpi, Wilma Poutanen, Päivi Armila, Antti Saarelainen, Ella Partanen, Sari Huovinen, Tommi Asikainen, Anssi Jumppanen, Eero Bogdanoff, Kari Surakka, Mika Piironen, Jasmin Pyöriäinen, Helmi Vanhanen, Hannele Autti ja Terhi Savolainen.

**Päätös:**

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

**Liitteet**

- 1 Valtuutettu Anni Järvisen ynnä muiden valtuustoaloite selvityksestä kaupungin sisäisistä vuokrista ja
- 1 omien tilojen vuokrauksesta

**Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 121, § 122, § 125, § 127, § 130, § 131, § 132, § 133, § 134**

## **MUUTOKSENHAKUKIELTO**

### **Muutoksenhakukielto ja peruste:**

Päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, jolloin kuntalain (10.4.2015/410) 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

**Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 123, § 124, § 126, § 128, § 129**

## **KUNNALLISVALITUS**

### **Valitusoikeus ja valitusperusteet**

Päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta kirjallisella kunnallisvalituksella. Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

### **Valitusviranomainen-ja valitusaika**

Itä-Suomen hallinto-oikeus  
Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64  
Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio  
Puhelin: 029 56 42500 (vaihde)  
Faksi: 029 56 42501  
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Kunnallisvalitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirjaote on lähetetty hänelle kirjeellä. Mikäli tiedoksianto on toimitettu saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla asiakirjat asianosaiselle, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Maankäyttö- ja rakennuslain 188.4 §:n mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen myös asianosaisen tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan (tavallinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan niin, että päätös on noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta (todisteellinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä.

Maankäyttölain 188.3 §:n mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon samaan aikaan, kun päätöksen katsotaan tulleen kunnan jäsenen tietoon.

### **Valituskirjelmä**

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*).



Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

### **Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle ja maksut**

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitussajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Valitusasiakirjat voi lähettää omalla vastuullaan myös telefaksina tai sähköpostiviestinä. Tällöin valituksen on oltava perillä viimeistään viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>. Tällöinkin valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.